

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VI. évfolyam,
178. (1244.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

	1 euró	4,2630 ▼
	1 amerikai dollár	3,3288 ▼
	100 magyar forint	1,5005 ▼

Aktuális

2

Unió intés Romániának

Bírálatban részesült az unió részéről Bulgária és Románia az igazságügyi hiányosságok miatt. Tegnap a tagállami külügyminiszterek tudomásul vették azt az ellenőrző jelentést, amelyet az Európai Bizottság állított össze két új tagországról.

Társadalom

7

Összefognak az érdekvédők?

A Sanitas egészségügyi szakszervezet után szeptember 22-re bukaresti megmozdulást hirdet a CNSLR-Frăția szakszervezeti tömörülés is. Az Alfa Kartell azonban húzódzik: súlyos konfliktus körvonalazódik a hazai érdekvédelmi szervezetek között.

Média

9

A B1-hez pártolt Turcescu

A B1 TV-hez igazol Robert Turcescu – jelentette be a televízió. A Realitatea Mediától elpártolt újságíró a védjegyévé vált 100 % című talkshow-műsorral jelentkezik, a tervek szerint a hónap végétől. Turcescu hangsúlyozza: munkaadója teljes szerkesztői szabadságot biztosít számára.

Vezércikk

3

Eltartottak

A híradások nem az üzletember vélt vagy valós cselekedeteiről szólnak. A Realitatea TV-ben egyetlen vágóképet sem látni az Országos Befektetési Alap kárvallottjainak korábbi büntetéséről. Nem történik utalás a pilótajátéknak bizonyult cég hírhedt reklámjára sem: „Aludj nyugodtan, a FNI neked dolgozik”. Vântu így nyugodtan alhat: eltartottjai neki dolgoznak. ▶

Cseke Péter Tamás

A „legnehezebb” tanév

A pedagógusok szociális gondjai rányomták bélyegüket a tegnapi iskolakezdésre

Tanévnnyitó a bukaresti Ady Endre Líceumban. Országszerte hárommillió diák kezdte el tegnap az oktatást

Fotó: Tofán Levente

A huszonöt százalékos fizetéscsökkenést tanúsító bérszerveznyt is tüntetően kitűzte tegnap a mellére a tegnapi tanévnnyitón több ezer pedagógus. A tanárok ezzel kívánták jelezni: az utóbbi két évtized egyik legnehezebb tanévének néznek elébe. Emil Boc miniszterelnök ünnepi üzenetében azzal próbálta vigasztalni a pedagógusokat, hogy a tavalyi nehéz év után „kisüt a nap” a hazai tanügyben. A szakszervezetek ebben egyelőre nem hisznek, és azt ígérik: a napokban összeáll a következő időszakra érvényes sztrájknaplár, és folytatódnak a júniusban abbamaradt tiltakozó akciók. **7. oldal ▶**

Miért marad Vântu fogdában?

Cs. P. T.

▶ Sorin Ovidiu Vântunak fogdában kell maradnia, mert annak ellenére, hogy már decemberben bünvádi eljárás indult ellene Nicolae Popa büntetésletöltésének megakadályozásáért, az üzletember továbbra is pénzelt az Indonéziába szökött elítéltet – áll egyebek mellett abban a tegnapi közreadott dokumentumban, amelyben a Bukaresti Törvényszék bírónője megindokolta, miért hagyta jóvá múlt hét végén Vântu előzetes letartóztatásba helyezését. Mint ismert, az ügyészek csütörtökön vették őrizetbe bűnpártolás alapos gyanújával a médiatulajdonos üzletembert. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Parlagon heverő büntetések

▶ Hektáronként 50-60 euró büntetéssel sújtaná Valeriu Tabără mezőgazdasági miniszter azokat a gazdákat, akik nem gondozzák és nem takarítják parlagon hagyott földjeiket. Korábban a tárca pótadót helyezett kilátásba a megműveletlen területekért. **6. oldal ▶**

Romániában 300 millió hektár termőföld megműveletlen

Fotó: MTI

Hatósági levél romavadászatról

ÜMSZ

▶ Hivatalos források szerint ma a marseille-i repülőtérrel egy bérelt repülőgépen száz roma felmentet és gyermeket szállít Bukarestbe a francia bevándorlási és integrációs hivatal. Eközben vitát váltott ki az, hogy az illegális telepek felszámolására vonatkozó augusztusi belügyminisztériumi körlevélben elsősorban a romák táborainak megszüntetésére adott utasítást a tárca. A nyilvánosságra került dokumentum arra emlékezteti a prefektúrákat, hogy Nicolas Sarkozy államfő célként jelölte meg „háromszáz táborhely, illetve illegális telep három hónapon belüli felszámolását, elsősorban a romákéit”. **Folytatása a 3. oldalon ▶**

Röviden

Lezuhant egy utasszállító
Venezuelában

Negyvenhét emberrel a fedélzetén lezuhant egy repülőgép Venezuelában, tájékoztatott az ország közlekedési minisztere. A Conviasa állami légitársaság repülőgépe a Manuel Carlos repülőtérrel szállt fel Porlamarban, a katasztrófa nem sokkal később történt, útban Ciudad Guayanába. Egy tartományi katasztrófavédelmi szóvivő azt mondta, hogy vannak túlélők, de részleteket nem tudott mondani.

Októberben az EU-bizottság előtt
a szerb EU-csatlakozási kérelem

A szerb EU-csatlakozási kérelem már jövő hónapban az Európai Bizottság elé kerülhet – mondta a szerb kormányfő tegnap Belgrádban az RTS szerb közszolgálati tv jelentése szerint. Mind a 27 EU-tagállam támogatja Szerbiát ebben a kérdésben – mondta Mirko Cvetkovic újságíróknak. Kiemelte, hogy elvileg már az EU-külgügyi miniszterek hétfői brüsszeli ülésén döntés születne ebben a kérdésben, de hozzátette, ő személy szerint nem számít erre, mert a tagállamok még nem fejezték be az egyeztetéseket. Szerbia tavaly decemberben nyújtotta be csatlakozási kérelmét az Európai Unióhoz.

Újabb rakétát lőttek ki
Gázából Izraelbe

Gázából megint rakétával támadták Izrael déli részét, jelentette be egy izraeli katonai szóvivő. A rakéta Szderót városától keletre csapódott a földbe, a Negev-sivatagban, az esetnek nincsenek sebesültjei, és anyagi kárt sem okozott. A Gázai övezetből vasárnap reggel óta öt rakétával mértek csapást izraeli területre. Az izraeli hadsereg egy fegyveres palesztin csoport elleni válaszcseppelésében három palesztin civil, köztük egy idős férfi és egy kamasz is meghalt az övezet északi részén. A Gázai övezet uraló Hamász ellenzi a szeptember elején Washingtonban felújított közvetlen izraeli-palesztin béketárgyalásokat. A radikális szervezet bejelentette, hogy folytatni fogja az Izrael elleni támadásokat. A közvetlen tárgyalások következő fordulóját ma és holnap tartják az egyiptomi Sarm-es-Sejkben.

A felesége főztje miatt gyilkolt
a kentuckyi ámokfutó

Nem tetszett neki, ahogy a felesége reggelire elkészítette a tojást, ezért gyilkolt meg öt embert, és végzett önmagával a kentuckyi ámokfutó – adták hírül tegnap amerikai lapok. Stanley Neace egy sörétes puskával szombaton végzett öt áldozatával – a feleségével, a nevelt lányával és három szomszédjával – valamint saját magával. A gyilkosságsorozat egy lakókocsiparkban történt. A kártevő rendőrök már csak egyetlen lövést hallottak, mielőtt a lakókocsija előtti verandán rátaláltak a halott Neace-re.

Szétszakított családokról egyeztet
a két Korea

Dél-Korea és Észak-Korea szeptember 17-én szakértői szintű tárgyalásokat kezd a koreai háború óta szétválasztott családok találkozájáról, jelentette be tegnap a dél-koreai országegyesítési minisztérium. A konkrét tárgyalási időpontot tegnap javasolta Szöul, és meglepő módon az észak-koreai pozitív válasz néhány órával később már meg is érkezett. Dél-koreai értelmezések szerint ez annak jele, hogy Phenjan érdekelt a családi találkozókról és egyéb együttműködésről szóló megállapodások megkötésében. Délen nagyjából 80 ezer ember várja, hogy találkozhasson északon élő családtagjaival.

Intés Romániának

A külügyminiszterek tanácsa Catherine Ashton uniós „külügyminiszter” elnöklete alatt ülésezett Brüsszelben

ÚMSZ

► Bíráltnak részesült az uniós részéről Bulgária és Románia az igazságügyi hiányosságok, főként a korrupció elleni küzdelem nem kielégítő volta miatt. A tegnap Brüsszelben tanácskozó tagállami külügyminiszterek – a napirenden levő kérdések megvitatása mellett – több hivatalos előterjesztést is tudomásul vettek, így köztük azt az ellenőrző jelentést, amelyet az EU legfőbb végrehajtó testülete, az Európai Bizottság állított össze a 2007-ben csatlakozott két új tagországról.

A már korábban ismeretessé vált jelentés szerint Bulgáriában és Romániában nem elég átlátható az igazságszolgáltatás működése. Bulgáriában nem hajtják végre azokat a törvényeket, amelyek a korrupció leküzdését, a közhivatali és közmegbízatási összeférhetlenségek kiküszöbölését célozzák. Romániában a

következő korrupcióellenes politikát hiányolta a brüsszeli bizottság, és ott is szóvá tett összeférhetlenségi konfliktusokat.

A tagállami kormányokat képviselő Tanács felszólította a két új tagországot, hogy „fokozzák reform-erőfeszítéseiket”, haladéktalanul hajtsák végre az uniós ajánlásokat.

Mint ismert, a Romániáról szóló jelentés hiányolja bukaresti részről a reformokhoz szükséges politikai akaratot, legsúlyosabb következtetése pedig az, hogy az ország megszegte az uniós csatlakozáskor vállalt kötelezettségeit. Mindennek következtében az igazságszolgáltatás reformja tekintetében Bulgária megelőzte Romániát: az Európai Bizottság értékelése szerint míg Szófia fontos eredményeket ért el a reform területén, addig Bukarest korrupció elleni küzdelme megtorpant.

Az Európai Bizottság konkrétan azt kifogásolja, hogy a perek

még mindig hosszadalmasak, számos ismert politikus esetében pedig még alapfokon sem született ítélet. Az Országos Korrupcióellenes Igazgatóság tevékenységét méltatva ugyan a jelentés szerzői örömdetesnek tartják a szigorú büntetések számának növekedését és a felfüggesztett ítéletek arányának csökkenését, ám megállapítják: mindez nem tükröződik a végleges ítéletek szintjén, ahol többnyire enyhe és felfüggesztett büntetések születnek.

Brüsszel elégtelennek találja Románia arra irányuló erőfeszítéseit is, hogy a közbeszerzések esetében kiküszöböljék az érdeellentéteket és a korrupciót, következetlennek ítélve az erre vonatkozó törvénykezést, elsősorban azt kifogásolva, hogy az érdeellentétekre több jogszabály is vonatkozik, a törvénykezési hiányosságok pedig kiskapukat teremtenek. ◀

Orbán: nincs
cigánybűnözés

MTI

► Elfogadom, hogy a bűnözők között bizonyos vonásokkal rendelkező emberek nagyobb számban vannak, mint mások, de minden olyan megnevezés ellen tiltakozni fogok, amelyből az következne, hogy azért, mert az ember valaminek születik, potenciális bűnözővé is vált – jelentette ki tegnap az országgyűlésben Orbán Viktor. A magyar miniszterelnök hétfőn, a napirend előtt elhangzottakra reagálva a „cigánybűnözés” kifejezéssel kapcsolatban – a mondandóját kifejezetten a Jobbiknak szánva – leszögezte: a kormány szerint nem kell eltagadni a valóságot, azt a politikának meg kell neveznie; de mivel embereket neveznek meg, a legnagyobb körültekintéssel kell eljárni. „Egy polgártársunkkal szemben sem lehet származása, életútja, szociális helyzete megnevezése miatt méltánytalanságot elkövetni” – szögezte le. ◀

Orbán Viktor kormányfő

Fotó: MTI

Fidel Castro mégis jónak
tartja a kommunizmust

Hírösszefoglaló

► Fidel Castro volt kubai vezető azt állítja: súlyosan félreértették azt a megjegyzését, hogy a kommunista Kuba már nem működik. Igazából pont azt mondta, hogy a kapitalizmus nem működik. Castro szerint szavait erősen félreértelmezte az amerikai Jeffrey Goldberg újságíró, aki egy elemzőre hivatkozva azt írta, hogy a volt kubai elnök kisebb állami befolyást is elegendőnek tartana ma már. Goldberg azt írta blogjában, hogy megkérdezte Castrót, szerinte máshol is működne-e a kubai modell, mire a

volt elnök azt válaszolta, hogy „a kubai modell már nálunk se működik”. Castro elismerte, hogy ezt mondta, de szerinte pont a fordítottját jelentik a szavai. Goldberg interpretációjában szavai az jelentették, hogy a volt elnök ma már nem tartja működőképesnek a kommunizmust, mások szerint csak támogatásáról akarta biztosítani az országot irányító öccsét, hogy az általa bevezetett reformok szükségességek. „Mindig is azt gondoltam, hogy a kapitalizmus sem az Egyesült Államokban, sem máshol nem működik, csak bajt hoz ránk” – magyarázta Castro. ◀

Az újságírók félreértelmezték a szavaimat – mondta Castro

„Történelmi határvonalat”
lépett át Törökország

Hírösszefoglaló

► A török alkotmány módosításáról vasárnap tartott népszavazáson a szavazatok 99 százalékának feldolgozása alapján 58 százalékos, azaz többséget kapott az alkotmányreform – jelentette az NTV helyi tv-állomás. A Recep Tayyip Erdogan miniszterelnök vezette Igazság és Fejlődés Pártja (AKP) által kezdeményezett módosítások főként az igazságszolgáltatást és az alapvető állampolgári jogokat érintik.

Kemal Kilicdaroglu, a legnagyobb ellenzéki párt, a Köztársasági Néppárt (CHP) vezetője nem tudta leadni voksát, mert a parlament tagjai csak meghatározott helyeken szavazhattak, és a politikusnak – a CHP közleménye szerint – erről nem volt tudomása. Az ellenzék szerint a változtatások az uralkodó AKP befolyását fokoznák az állami intézményekben.

Erdogan úgy nyilatkozott, hogy Törökország a reform támogatásával történelmi határvonalat lépett át, és az eredmény a katonai puccsok támogatóinak a veresége. A referendumot az 1980-as katonai puccs harmincadik évfordulóján tartották.

Az ankarai kormány azt ígéri, hogy az alkotmány módosítása csupán az első lépés egy teljesen új alkotmány felé. Ugyanakkor az Európai Unió arra intette a török kormányt, hogy a reformok ne csak papíron valósuljanak meg. Az Európai Bizottság szóvivője úgy nyilatkozott, hogy az igazságügy reformjában nem a döntések, hanem azok gyakorlati alkalmazása számít.

A nyugati vezetők üdvözölték, s a nemzetközi sajtó is kedvezően fogadta, de egyúttal fenntartásokat is megfogalmazott a törökországi alkotmány módosításáról tartott népszavazás eredményével kapcsolatban. Az Európai Bizottság a helyes irányban tett lépésként értékelte a népszavazás eredményét. Stefan Füle bővítési biztos nyilatkozatában hangsúlyozta: a reformok számos olyan témát érintenek, melyek az EU-csatlakozási feltételek teljesítése szempontjából döntő fontosságúak. Barack Obama telefonon gratulált Erdoganak. A Fehér Ház nyilatkozata szerint az amerikai elnök nagyra értékelte, hogy a referendumon a választásra jogosultak több mint háromnegyede vett részt, ami a törökországi demokrácia életerejét bizonyítja. ◀

Miért marad Vântu...

Folytatás az 1. oldalról

Az egyik legnagyobb hazai médiabirodalom, a Realitatea-Cațavencu Rt. tulajdonosa a vádhatóság szerint korábban segítette elszökni az országból a jogerősen 15 év börtönre ítélt Nicolae Popát, és évekig pénzt is küldött a jelenleg Indonéziában fogva tartott volt üzletársának. A Vântu előzetes letartóztatásáról szóló pénteki tárgyaláson az ügyészek telefonlehallgatási jegyzőkönyvet mutattak be a bírónak, amelyből egyértelműen kiderült: az üzletember rendszere tartotta a kapcsolatot barátjával és pénzt is küldött neki. „En tartalak el” – mondta egyszer Popának telefonon a jegyzőkönyvek tanúsága szerint. Az ügyészek emellett bemutatták azokat a banki bizonylatokat, amelyek az Országos Befektetési Alap (FNI) ügyében elítelt Nicolae Popának küldött pénzüsszegek útjáról árulkodnak.

Sorin Ovidiu Vântu ügyédei azonnal fellebbeztek védeucuk előzetes letartóztatása ellen, a tárgyalás időpontját tegnap szerdára tűzték ki.

Vântu mellett előzetes letartóztatásba helyezték sofőrjét, Alexandru Stoian, illetve Octavian Turcan moldovai üzletembert, akiknek közvetítésével jutott el – az ügyészek szerint – a pénz Popához. Mindhárom gyanúsítottnál házkutatás is tartott a vádhatóság. Stoian és Turcan is fellebbezett, óvásukat szintén szerdán tárgyalja az ítélőtábla.

Szabadlábra kerül? Sorin Ovidiu Vântu (háttérben) további sorsáról holnap dönt a Bukaresti Táblabíróság Fotó: Mediafax

Tegnap egyébként Laura Codruța Kovesi határozottan elutasította azt a vádat, hogy az üzletember letartóztatása politikai nyomásra történt. A vádat elsősorban a Vântuhoz közel álló újságírók és politikusok terjesztették, arra hivatkozva, hogy a Realitatea tröszt tulajdonosa és az államfő között ellenséges a viszony.

Cătălin Predoiu igazságügyi miniszter szintén tegnap cáfolta azt a hírt, hogy időközben már hazahozták Indonéziából Nicolae Popát. Közlése szerint szeptember 6-án Bukarest újabb kiadatási kérelmet küldött Dzsakarta felé. „Ha Popa hazakerül, tájékoztatunk róla” – mondta a tárcavezető.

Az Igazságügyi Minisztérium a Realitatea tulajdonosának őrizetbe vételével egy időben közölte a hírt, hogy Nicolae Popát hamarosan kiadja Romániának a dzsarkartai hatóság. Az évekig nemzetközi körözés alatt álló üzletembert tavaly decemberben – éppen a romániai elnökválasztási kampány idején – tartóztatták le Indonéziában. Kiadatását már ta-

vasszal kérte Bukarest, ám a hazaküldéséről szóló papírokat Indonézia elnöke csak augusztus 25-én írta alá. Nicolae Popa hazahozatala azért fontos a hazai ügyészeknek, mert az elítelt korábban kulcsszerepet játszott a Sorin Ovidiu Vântu által létrehozott Országos Befektetési Alap (FNI) összeomlásában. Mint ismert, a FNI 2000-ben bekövetkezett csődjének közel 300 ezer hazai kárvalótlója volt, a kisbefektetők összesen 30 millió eurójának veszett nyoma. ◀

Helyezkedések a PD-L-ben

M. Á. Zs.

Rossz döntésnek nevezte a belső választások elhalasztását Theodor Stolojan, a Demokrata-Liberális Párt (PD-L) első alelnöke, hozzátéve, a maga részéről kész hátrább lépni lehetőséget adva a fiataloknak. „nem áll szándékomban újabb tisztségre pályázni, megelégszem az európai parlamenti státusszal” – fogalmazott Stolojan. Emil Boc pártelnök teljesítményét Stolojan „nagyon jónak” értékelte, és nem kívánt állást foglalni azzal kapcsolatban, hogy vezetőváltásra van-e szükség a nagyobbik kormánypártban. „Emil Boc az egyetlen olyan pártelnök, aki a kormányzás alatt nem hanyagolta el az alakulatában betöltött tisztségből fakadó feladatokat” – fejtette ki Stolojan. Szerinte csupán az hozható fel a jelenlegi pártvezetés ellen, hogy elhalasztották a belső választásokat, ugyanis „a gazdasági válságra való tekintet nélkül a pártnak járnia kellett volna saját útját”. Ugyancsak a soron következő tisztújító kongresszusra reflektált Raluca Turcan, a PD-L egyik alelnöke, aki először is bejelentette, indulni készül „egy vezetői pozícióért”, majd annak a fontosságát hangsúlyozta, hogy a pártelnöki tisztségért minimum ketten versengjenek. A Szeben megyei képviselő elhárította az Emil Boc újráválasztására vonatkozó kérdést, szerinte neki is „jogában áll indulni a tisztségért”. ◀

Hatósági levél romavadászatról

Folytatás az 1. oldalról

A felszámolási eljárást részletező körlevélben ötször történik utalás a romákra. Eric Besson bevándorlási miniszter a *France Info* hírrádióban azt mondta: nem tudott a levélről. Hozzátette: az etnikai kisebbség fogalma nem is létezik Franciaországban. A francia kormány korábban határozottan visszautasította a cigányok megbélyegzésének vádját, s jelezte: a kiutasítások okai között semmilyen esetben sem szerepelt egy adott közösséghez tartozás. Az illetékes tárcavezetők akkor arra hívták fel a figyelmet, hogy a kiutasított romákat nem romaként, hanem az útlevelüknek megfelelő ország állampolgáraiként kezelték.

Az augusztus 5-i keltezésű utasítást Brice Hortefeux belügyminiszter kabinetfőnöke, Michel Bart írta. Kérése alapján a

Winkler: az szőnyeg alá söprik a kisebbségi kérdést

Európai uniós szintű romastratégiára van szükség, amelyhez konkrét pénzalapokat és az életbeléptetéshez eszközöket is rendelnek – jelentette ki Winkler Gyula hétfői, dévai sajtótájékoztatóján. Az RMDSZ európai parlamenti képviselője szerint az Európai Unió elhanyagolta a roma kisebbség kérdését, épp úgy, ahogy a tagállamokban élő nemzeti kisebbségek ügyét is figyelmen kívül hagyja. „Vannak olyan kérdéskörök, amelyeket az európai intézmények és az Európai Bizottság is a szőnyeg alá söpör, ilyen általában a nemzetiségek kérdés különösképpen a roma kisebbség ügye” – hívta fel a figyelmet Winkler Gyula.

prefektúráknak minden kedden e-mailben kell jelentést küldeniük a minisztériumba az előző héten a megyéjükben kezdeményezett felszámolási eljárásokról. „Az illetékes prefektusoknak meg kell arról győződniük, hogy a felügyeletük alá tartozó területen hetente legalább egy jelentős művelet (kiürítés, felszámolás, kiutasítás) történt, elsősorban a romákat érintően.”

300 eurót kaptak a franciáktól az „önként” hazatelepülő romák Fotó: Mediafax

A belügyminisztériumi utasítást a francia tömegtájékoztatóban megszólaltatott jogi szakértőkhöz hasonlóan illegálisnak nevezte François Hollande, a Szocialista Párt korábbi vezetője. A legnagyobb ellenzéki párt egyik európai parlamenti képviselője, Harlem Désir szerint pedig a körlevél tartalma ellentétben áll az Európai Unió és Franciaország számos alapvető jogával, köztük a diszkriminációellenesség elvével. A képviselő közleményében azt kéri az Európai Bizottságtól, hogy „indítson szabálysértési eljárást a francia kormány ellen”.

Augusztus 26-án több mint 250 romániai roma hagyta el a francia állam által bérelt gépeken az országot a lyoni, illetve a párizsi repülőterekről. Marseille-ből 2009 óta már tucatnyi hasonló járat indult Bulgáriába és Romániába. Augusztusban és szeptemberben több romatelepet számoltak fel a dél-franciaországi városban, amelynek a Franciaországban illegálisan tartózkodó lakóit a hatóságok az ország egy hónapon belüli elhagyására kötelezték. ◀

Eltartottak

Cseke Péter Tamás

„Ne bomolj, öregem, hiszen tudod, hogy én tartalak el” – nyugtatgatta telefonon külföldre szökött köztörvényes bűnöző cimboráját Sorin Ovidiu Vântu lehallgatott beszélgetéseinek jegyzőkönyve szerint. Az idézett kijelentés nem csu-

pán igazolja azt a gyanút, hogy az üzletember pénzelte a 15 év börtönre ítélt Nicolae Popát, részben megmagyarázza azt is, miért vált olyan népszerű védőügyvédek tábora rácsok mögé kerülése után. Az elmúlt napokban ugyanis olyan újságírók, közéleti személyiségek, politikusok álltak ki egy emberként a hazai közbeszédet tematizáló két hírtelevízióban Vântu mellett, akik a szó szoros, de legalábbis átvitt értelmében az eltartottjai. Illetve még egy vonásuk közös: mindannyian az államfő bevallott ellenségei. Így nem csoda, hogy az üzletember tulajdonában lévő Realitatea TV-ből, illetve a másik sajtómogul, Dan Voiculescu Antena3-jából az ömlik: Vântu tulajdonképpen Traian Băsescu bosszújának áldozata. A két csatorna másik vezérmotívuma: a letartóztatás a hatalom próbálkozása arra, hogy elterelje a közvélemény figyelmét az ország „valós” problémáiról. Ezek az üzenetek hangzottak el a szerezmenyosdatási kísérletek alkalmával is, amelyek Gigi Becali, Dan Diaconescu vagy Dinu Patriciu letartóztatásakor történtek a két televízióban. Azzal a különbséggel, hogy a Vântut védelmező beszédekbe már tragikomikus elemek vegyülnek: akárcsak Kosztolányi egyik novellájának életében még szürke hőseről, akitől halála után kiderítették, hegedülni is tudott, az üzletemberről megtudhattuk, hogy „kiváló irodalmi tehetség”.

Vântu védőügyvédei között olyan újságírókat találunk, akik már rég lejáratták magukat a szakma szemében: Bogdan Chiriacot, Sorin Roșca Stănescut, Victor Ciutacut. Am az üzletember irodalmi tehetségét a hazai publicisztika mondhatni két ikonemberre, Mircea Dinescu és Cristian Tudor Popescu fedezte fel hirtelen. (Le)szereplésüket talán könnyebb megérteni, ha tudjuk: Vântu egymillió dollárral kölcsönözte meg Dinescut a Popescu vezette *Gândul* napilap indításakor..

Az ügy találasa a két televízióban az újságírói szakma megcsúfolását jelenti. A híradások nem az üzletember vélt vagy valós cselekedeteiről szólnak. Az államfő bírálatakor általában kiválóan dokumentálódó Realitatea TV-ben egyetlen vágóképet sem láttunk a Vântu által létrehozott Országos Befektetési Alap (FNI) kárvalótlójának korábbi tüntetéseiről. Nem történik utalás a pilótajátéknak bizonyult cég hírheft reklámjára sem: „Aludj nyugodtan, a FNI neked dolgozik.”

Igy hát Vântu is nyugodtan alhat: eltartottjai neki dolgoznak.

Román lapszemle

Egytepsis csirkecsütési világcsúcsot javítottak Kolozsváron. A szabadtéri főzőbajnokság alkalmával az új csúcsot a Kiss-Budai Tibor mesterszakács által vezetett húsztagú csapat állította fel, amely egy 15 méteres tepsiben két óra alatt 210, négybe vágott csirkét sütött meg. (Click) ▶ A szabad véleménynyilvánításnak nemcsak az alkotmányban kell helyet kapnia, de a gyakorlatban is érvényesülnie kell – nyilatkozta Csikszereda polgármestere, Ráduly Róbert a második bécsi döntésre emlékező rendezvény elleni tiltakozások kapcsán. (Curierul național) ▶ Zárolta a Rompetrol kőolajipari vállalat finomítójának részvényeit az adóhivatal. A lépést az illetékesek azzal indokolták, hogy a vállalat 570 millió euróval tartozik az államnak. (EVZ) ▶ Huszonhét érmet és különleges díjat nyert Románia Moszkvában, a találmányok és újítások tizedik alkalommal megrendezett nemzetközi szalonján. (Gândul)

Elmaradtak a karóba húzások

Jóllehet első államfői mandátumának megkezdése előtt Traian Băsescu a korrupt tisztségviselők karóba húzását ígérte, csaknem hat év elteltével még mindig meglehetősen jól érzik magukat, és zavartalanul folytatják ügyleteiket. Bántódásuk legfeljebb annyi esett, hogy hosszabb-rövidebb időre meghurcolták, őrizetbe vették őket, ám ma már mindegyikük szabadlábán van.

Bogdán Tibor

▶ A magas szintű korrupcióval szemben Traian Băsescu is tehetetlen. Úgy tűnik, az államfőt legyőzte a korrupciónak kedvező rendszer, még akkor is, ha mandátumának eddigi esztendeiben sor is került néhány visszhangos letartóztatásra.

Kóolajszókitők

Băsescu államfői tisztségének első évében rács mögé került a kóolajmágnás, Románia leggazdagabb embere, Dinu Patriciu. A Petromidia kóolajvállalat privatizációja kapcsán csalással, és pénzmosással vádolták. Még 24 órát sem töltött a hűvösön: a bukaresti bíróság azonban elutasította az ügyészség előzetes letartóztatásra vonatkozó

kerését. 2006 szeptemberében ugyan a tulajdonában levő Rompetrolnál jelzett rendellenességek nyomán tizenegy más személlyel együtt bíróság elő állították, egyebek között sikkasztás, pénzmosás, tőkepiaci manipulációk, bizalmas információk illetékeltenekhez juttatása, szervezett bűnöző csoport létrehozására irányuló próbálkozás vádjával, ám az eltelt négy év alatt az üzletembert még csak meghallgatásra sem idézték be.

Bukaresti lapértesülések szerint újabb letartóztatást készítenek elő ellene, ezúttal a Vega finomító privatizációja kapcsán.

A másik neves üzletembert, Ovidiu Tendert a Rafo kóolaj-finomító körüli botrányok miatt 2006-ban többször is őrizetbe vették, össze-

sen 96 napot töltött előzetes letartóztatásban. Egyebek között azt hozták fel ellene, hogy 1193 milliárd régi lejt próbált büntetésével tisztára mosni. Tender nemrégiben közölte, jogtalan fogvatartása miatt bepereli a román államot az Európai Emberjogi Bíróságnál.

Minisztertől juhásztorig

Egy évvel később a volt parasztpárti mezőgazdasági miniszter, Ioan Avram Mureșan „kenőmájas-ügye” okozott botrányt. A megvesztegetett tárcavezető azonban maga is megúsza egyetlen napnyi őrizetbe vétellel. A botrány másik főszereplőjét, Decebal Traian Remes akkori pénzügyminisztert csupán nyilatkozattételre idézték be a főügyész-

ségre és nagybányai házáat foglalták le. 2008-ban Mureșannak ugyan megtiltották az ország elhagyását – a tilalom azonban még ugyanannak az évnek a közepén le is járt, tavaly pedig az Alkotmánybíróság törvénytelennek mondta ki a vád legfőbb bizonyítékát: a megvesztegetésről készült videófelvételt.

Egyetlen napot töltött őrizetben tavaly a bukaresti agrártudományi egyetem volt rektora, Gabriel Popoviciu, akit a közérdek rendkívül súlyos megkárosításával vádoltak, a Mezőgazdaság-tudományi Akadémiához tartozó földterületekkel való spekuláció nyomán. A bukaresti táblabíróság döntése értelmében a vizsgálatok idejére szabadlábára helyezték, az ország elhagyásának tilalmával, amit azonban négy hónap elteltével feloldottak. Magáról az ügyről azóta sem lehetett sokat hallani, a dossziét nyilvánvalóan elfektették.

A tavalyi év legvisszhangosabb letartóztatása kétségkívül a Gigi Becalié volt. A számos kérés ügylete nyomán elhíresült, juhásztorból lett „piperai földbirtokos” egy banális eseten bukott le: ön-

hatalmulag bíraskodott a gépkocsiját ellopó néhány kisstíliú tolvajjal szemben. Összesen két hetet töltött rács mögött, az ügyet mindmáig nem zárták le. Becali ellen egy másik dossziét is összeállítottak, melyben a kolozsvári egyetemi labdarúgócsapatnak szánt kenőpénz miatt emeltek vádat.

A „nagy bomba”

Az idei esztendő nem szükködött a letartóztatásokban – de a szabadlábára helyezésekben sem. Március elején Antonie Solomon, Craiova polgármestere csuklóján kattant a bilincs, amiért 50 ezer euró fejében törvénytelenül adott ki engedélyt Cornel Penescu üzletembertnek egy hipermarket felépítésére. Solomont a colibaifegyházból áthelyezték a galaciba, perét pedig az Argeș megyei bíróságról a galaci táblabíróságra tették át. Nem hiába, ugyanis ez utóbbi fórum az előzetes letartóztatást kényszerlakhelyre változtatta. Igaz, addig fél évet töltött a rács mögött.

Ugyancsak márciusban a korrupcióelleni ügyészek

megvesztegetés gyanúja miatt elrendelték a volt bacăui polgármester, Dumitru Sechelariu őrizetbe vételét. Mivel azonban a vádat nem tudták kellő bizonyítékokkal alátámasztani, a bukaresti, 1. kerületi Bíróság szabadlábára helyezése mellett döntött.

Idén a „nagy bomba” júniusban robbant, amikor munkatársával, Doru Părvu „jövendőmondóval” együtt őrizetbe vették a legközönségebb – és egyben talán a legnépszerűbb – tévé-csatorna tulajdonosát, Dan Diaconescut. A vádirat szerint többek között Zaránd polgármesterét, Ion Florin Moțot zsarolták meg kompromittáló felvételek közzétételével. A „hallgatásért” 160 ezer euró követeltek, amiből 31 ezret meg is kaptak. Diaconescut azonban mindössze három napig tartották fogva, utána megtiltották számára az ország elhagyását. Börtönnapjait nem töltötte hiába: kidolgozta jövődöbéli pártja politikai programját.

Az OTV főnöke ellen további két zsarolás miatt is kivizsgálás indult, a kiszemelt áldozat Petre Paul Țârdea és az Ursus sörgyár volt. ◀

Amerikai álom: vissza a gyökerekhez?

Tíz ezres tömegeket hívott az utcára helyi idő szerint vasárnap délután a radikális-konzervatív Tea Party mozgalom, hogy így tiltakozzék Barack Obama elnök politikája ellen. Az Egyesült Államok készül a november 2-án esedékes kongresszusi választásokra.

Gy. Z.

▶ Sacramentótól St. Louis-ig és Washingtonig sikerült a konzervatív jobboldalnak tömegeket mozgósítania, hogy kifejezze elégedetlenségét Barack Obama elnök politikájával kapcsolatban. A fő szervező az úgynevezett Tea Party volt, egy mozgalom, amely az Egyesült Államok gyökereihez kíván visszanyúlni.

„Isten Saját Országá”

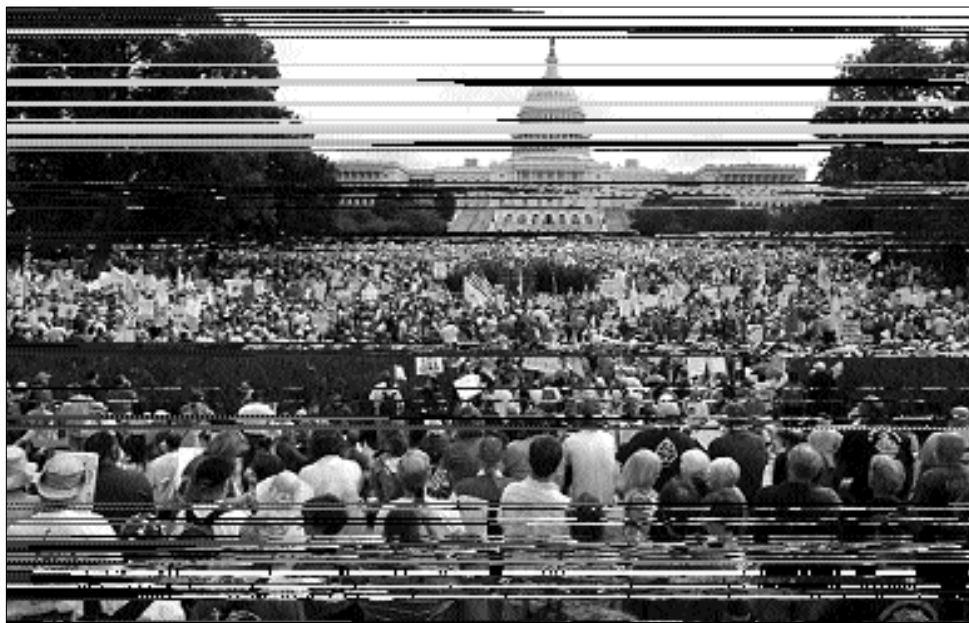
A mozgalom névválasztása magyarrá gyakorlatilag lefordíthatatlan, mivel angolul az 1773. december 16-i eseményre, az úgynevezett bostoni teadélutánra (teadélután = tea party) utal, amikor indiánnak öltözött telepesek a tengerbe borították három angol hajó tearakományát, így tiltakozva a hátrányos vámleírások ellen. Történet-szek értékelése szerint ez volt a jel az amerikai függetlenségi háború kitörésére. Sokan mégis a 'party' szó másik jelentéséből, politikai skatulyákban gondolkodva Tea Pártnak fordítják, aminek – valljuk be – nemcsak hogy sok értelme nincs, hanem ép-

penséggel a mozgalom mondanivalóját semlegesíti. „Az Egyesült Államok elvesztette tekintélyét a világban, és kudarcot vallott. Az amerikai álom meghalt, szociális és kulturális építményünk összeomlott” – jelentette ki a washingtoni nagygyűlésen Mike Pence republikánus kongresszusi képviselő.

A Tea Party (a legjobb, ha ennél az elnevezésnél maradjunk) az „amerikai becsület helyreállítását” hirdeti, s a nép öntudatát kívánja megerősíteni, mert szerinte az egyre inkább kételkedik önmagában. A mozgalom stílusát a patriotizmus és a valóságosság hatja át – az az ősamericai keverék a „God's Own Country”-ban („Isten Saját Országában”), amely ma már egyetlen más nyugati államban sem képviselhető el.

Az első győzelmek

A mozgalom az Amerikában hivatalosan jegyzett mintegy tízszeres számú munkanélküliség és az 1930-as évek nagy gazdasági válsága óta legnagyobb hanyatlás következtében jó eséllyel rendelkezik, hogy legalább az

Tíz ezrek Washington utcáin. A Tea Party népszerű, vagy Obama népszerűtlen?

egyszerű többséget elhódítsa a képviselőházban a szűk egy hónap múlva esedékes választásokon. A közelmúltban Anchorage-ban arattak fontos győzelmet a republikánusok párton belüli előválasztásán. Alaszka korábbi kormányzója, Sarah Palin – a két évvel ezelőtti elnökválasztáson Obama kihívójának, John McCain szenátorának az alelnökjelöltje – nem kifejezetten kiemelkedő eszbeli képességeiről ismeretes, dekoratív külsejével, vonzó megjelenésével és a férfiakat megbűvölő tekintetével mégis sikeres és közkedvelt politikusnak mondható. Nimbukán mit sem csorbitanak a tévéállomások éjszakai show-iban róla szóló szikrázó poénok; ez most is beigazolódott: az ő pártfogoltja

győzedelmeskedett az előválasztáson – a mozgalom történetében először maga mögé utasítva egy jelenleg is aktív szenátort.

A negyvenhárom esztendő, tehát igencsak fiatalnak mondható győztes, Joe Miller elsőrendű céljaként jelölte meg, hogy szigorúbb ellenőrzés alá vonja az ország saját ásványkincseinek a kitermelését (emlékezzünk csak a múlt század húszas éveire jellemző aranylázra), emellett teljesen szabad piacgazdaságot követelt, és egy fundamentális-vallási értékalapú társadalom fölépítését. Aki persze úgy gondolja, hogy a Tea Party csak Alaszka menetele, téved: az egyébként liberális Massachusetts államban a januári időközi választáson a mozgalommal

szoros kapcsolatokat ápoló republikánus Scott Brown szerezte meg a korábban elhunyt Edward Kennedy szenátor helyét. Hasonló esélyei vannak a sikerre a floridai Marco Rubiónak is.

Obama előre menekül

Obamának nem maradt más lehetősége, mint széles frontvonalat nyitni. A Wisconsin állambeli Milwaukeeban a hagyományos Labor Day-n (a Munka Napja, szeptember első hetfőjén, az idén 6-án) munkások előtt „a nemet mondók pártjának” nevezte a republikánusokat, ezen belül a Tea Partyt, amely „árokba vezeti a gazdaságot”. Az elnök ugyanakkor ötven milliárd dolláros infrastruktúrális

programot helyezett kilátásba azzal a céllal, hogy egybekeljen ezzel hozza lendületbe a megbénult konjunktúrát. Két napra rá Ohio-ban átfogó adókonnyítésekéről szónokolt a kis- és középvállalkozások számára. Ilyen intézkedésektől és a hozzájuk kapcsolódó támadó stratégiától várja ugyanis, hogy a kongresszusi választásokon kivédje a fenyegető tömeges mandátumvesztést. Sok demokratapárti politikus attól tart ugyanis, hogy a többséget a Kongresszus mindkét kamarájában – a szenátusban és a képviselőházban is – át kell adnia a republikánusoknak.

A „midterm election”, azaz a „félidős választás”, amelyre a négyéves elnöki ciklus közepén kerül sor, mindkét kongresszusi kamarát érinti. A képviselőházban mind a 435 helyre, a szenátusban a száz mandátum két-harmadára szavaznak. Előbbiben a demokraták még 257 képviselővel kényelmes többséget tudhatnak a magukénak, a szenátusban a kormányzó tábor 59 mandátumot birtokol. A legfrissebb közvélemény-kutatási adatok szerint Obamák csillaga hanyatlóban van. Jelzésértékké: a vasárnapi tömegmegmozduláson Washingtonban Sarah Palin is megjelent, és kirobbanó sikert aratott. Igaz, a volt alaszka kormányzó már a két év múlva esedékes elnökválasztási esélyeit latolgatja. Legfőbb ambíciója, hogy ő legyen a Fehér Ház első női lakója. ◀

Lap-top

A nap címe. Băsescu – Vântu ügyvédje, Cristian Tudor Popescu, *Gândul*.

Magyarázat. CTP mondanivalója: a címben említett két alak semmi lényegesben nem különbözik egymástól. Abból indul ki, hogy Băsescu 2007-ben (tehát jóval a FNI elsikkasztása után) még „jófiúnak” tartotta Vântut. (Emlékeztetés különben a *Realitatea TV* döntő szerepe Băsescu elnökké választásában, 2004-ben.) „A Vântu-Băsescu összecsapásban nincsenek pozitív szereplők. Két külvárosi csavargó harcáról van szó, akik 'orvütesekben' szakosodtak, visszakézből vagy sem, és akik egy bizonyos pillanattig remekül megértették egymást. Aztán történt valami, egy olyan mocskos dolog, amit egyikük sem hoz nyilvánosságra, bármennyire kiéleződne a konfliktusuk. Nincsenek adataim, amelyek igazolnák, hogy Băsescu rendelte el Vântu letartóztatását, de a mód, ahogyan az elnök minden alkalmat kihasznál, hogy támadja a *Realitatea TV* tulajdonosát, ami mélyen alatta van a legmagasabb állami méltóság tiszttségének méltóságán és hatáskörén, erre a következtetésre vezethet bárkit. És meg vagyok győződve arról, hogy ha nem romlik meg a viszonyuk, Vântu semmiképpen sem jutott volna oda.” Ezt akartuk volna mondani magunk is, ha egyáltalán akartunk volna mondani valamit erről a hányingert keltő izléstelenségről.

Az ember jó, a narancs is jó. SOV letartóztatásáról írva, a *Puterea* főszerkesztője, Alecu Racoviceanu gúnyosan állapítja meg, hogy a „minden emberben van valami jó” voltaképpen a kannibálok jelmondata. A. R. röviden kitér az interneten keringő fekete listákra is, vagyis azokra a személyekre, akik úgymond védelmükbe vették Vântut (büszke, hogy rajta van, vagy valami ilyesmi).

Indokolt távolmaradás. A *Cotidianul* szerint Traian Băsescu félt, hogy kifütyülik Tebeán, ezért küldte maga helyett Roberta Anastasét, a BUBA (Băsescu – Udrea – Boc – Anastase) kormány oszlopos lábú tagját. Így Anastasét fütyülték ki.

A nap áhíre. Az államfő tagadta, hogy erős hashajtót csempészett volna be Vântu ételébe, amit a fogházcellában kap a milliomos mogul.

Minden napra egy mondás

„Nem én kések. A világ siet.”
Fodor Ákos

Mai Faust

Horváth István

Erdély: régió

SZELLEMLIDÉZÉS

A szászok erőszakos eltávolítása és nem egészen önkéntes exodus nyomán a visszafordíthatatlan és (értekező prózába ugyan nem illő szóval, mégis) végzetes hiány annál erőteljesebben emlékeztet a valaha létezett, kölcsönösen termékenynek bizonyult, a politikai, nemzetiségpolitikai harcok, háborúk ellenére produktív szüntelen kulturális cserére, a különféle időszakokban változó intenzitású kölcsönös fordításirodalomra, az erdélyiség megint csak több módosuláson átment eszméjére, a föderációs elképzelésekre, a nyelvekben (jövényszavak, tükörfordítások), az irodalmi művekben, a viselkedéskultúrában, az egyházi érintkezésekben, a folklórban, az étkezéskultúrában megőrződött együttélésre; arra nevezetesen, hogy bármiként írja meg Erdély történetét a szász, a román és a magyar történetírás, régióként (vagy szubrégióként) kell(ene), hogy megírja, szakítva a nemzeti prioritások egyoldalúságával, hívebben az Erdélyben kimondott megfogalmazódott türelmesség gondolatához. Az Alpok-Adria-térség kultúrákötésének modellje tanulságul szolgálhatna, már csak azzal is, hogy alkalmazása az erdélyi régióra mindenképp (...) a régió különösségét dokumentálhatná; hiszen az identitás meg a differencia „dialektikája” nemcsak a regionális, hanem a régióközi (interregionális) elemzéseknek is sajátja. Claudio Magris a maga trieszti szubrégiója alkotójaként indult dunai érzelmes utazására, és mindenütt a sokkultúráltság, a többnyelvűség, a kultúraátzövődések tanúságtételeire és emlékeztetere figyelt föl.

Fried István: Összehasonlítás és kultúrákötés

Kettős

Ha már állampolgárság, és a szomszédoknak sincs kifogása, akkor Magyarország lakosság száma jelentősen, kábé egymillióval, megnövekedhet a közeljövőben. A magyarigazolványt kilencszáz ezren váltották ki annak idején. Hogy milyen jogokkal és kötelezettségekkel fog járni, az egyelőre nyitott kérdés, de dolgoznak és aggódnak rajta erősen. Nyugdíj, egészségügyi ellátás, áttelepülés, oktatás, munkavállalás... Ezer rendezetlen terület, amelyekben jelenleg is működnek legális és illegális megoldások.

A legnagyobb kérdés: a választójog. Ügyetlen Fideszes elszólások már megelőlegezték, hogy akár évtizedekre bebetonozhatja a jobboldalt a hatalomba, ha a határon túliak megkapják a beleszólás jogát Magyarország belügyeibe. És ugyanez az aggodalom hangján: pár százezer elkötelezett szavazó eldöntheti kiélezett helyzetben az anyaország belügyeit anélkül, hogy annak gazdasági, politikai következményeit a bőrén megérezné. A más dárdájával csapkodni a csalánt klasszikus esete.

A szavazáshoz jelenleg bejelentett magyarországi lakhely kell. Ez nem lehet akadály, a monoki polgármester máris felajánlotta Kossuth Lajos szülőházát erre a célra, ahová korlátlan számban várnak külföldi magyarokat ideiglenes lakcím kiváltása céljából. Ha ez mégsem volna járható út, akkor csak akad pár százezer elkötelezett hazai, aki megengedi, hogy hozzá bejelentkezzenek.

S innen már a képzeletnek semmi nem szab határt. Választások idején a pártkülönítmények elindulnak felpántlikázva Székelyföldre, s ígérnek adócsökkenést, béremelést a pedagógusoknak, autópályákat és metrókat. Ha valamivel okosabbak, akkor külön programot (üres ígéretet) dolgoznak ki a román, ukrán, szlovák, szerb állampolgárságú magyaroknak. Kinek mire van éppen szüksége?

A magyarigazolványok kiállítására körül is voltak anomáliák. Jelentkeztek a nyelvünket szinte nem beszélő, de hibátlan magyar ősökkel rendelkező elrománosodott személyek, és egyes házasságból származó román nevű, ortodox vallású, mindkét nyelvben otthonos hasznosítók. És mi van a csángókkal, akik nem állnának már meg egy nyelvi kompetenciákat vizsgáló bizottság előtt, nevük román lett, katolikuságuk igazolja magyar származásukat?

És nem szoltunk még a legbizonytalanabb tényezőről. Ki állíthatja, hogy az elcsatolt területek magyarjainak többsége jobboldali elkötelezettségű? Mérté, számolta valaki? Mindennapi tapasztalataink ezt igazolják. De azt is, hogy a kisebbségben élő véreink sokkal nagyobb számban fogékonyak a szélsőjobb által összefogott rovásírásos, kurultájos, ősvallásos butítások iránt.

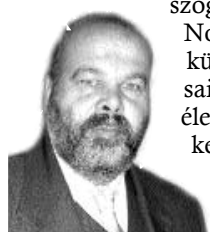
Nagy meglepetések következhetnek.

Krebsz János

A 2012-es győzők

Emil Boc megmondta. Akik ma vállalják a reform folytatását, azok lesznek a 2012-es választások győztesei. Gyengébbek kedvéért meg is nevezte a majdani diadal leartóit. A Demokrata-Liberális Párt, az RMDSZ, a Románia Haladásáért Szövetség és a nemzeti kisebbségek parlamenti csoportja. Ők azok, akik elé szavazatukkal járulnak majd a jövő évi másfél (vagy akár két) százalékpontos gazdasági növekedésért 25 százalékpontos bércsökkenéssel és megadózott nyugdíjakkal áldozó hálás honpolgárok. (Megfigyelendő, hogy Emil Boc mégis kegyesebb volt, mint Kövér László fideszes politikus nyolc évvel ezelőtt, aki azt mondta, hogy aki nem tud örülni a kormány megvalósításainak, az vegyen egy kötelet, keressen egy jó erős szöveget és kösse fel magát.)

Székely Ervin

Nos, ami miniszterelnökünk gazdasági prognózisait illeti, arra nem lehet életbiztosítást kötni. Emlékezzünk rá, hogy tavaly év elején szintén másfél-két százalékos gazdasági növekedést jósolt és 7,5 százalékos

visszaesés lett belőle. Negyedik kormánya beiktatásakor optimizmusa már mérsékeltebb volt, azonban még mindig gazdasági növekedésben gondolkodott, a minap a Nemzetközi Valutaalaphoz eljuttatott memorandumban pedig már beismerte a további hanyatlást (még Sebastian Vlădescu, leköszönő pénzügyminiszter 0,2 százalékos növekedését sem sikerült megtalálni). De mi is indokolná a fejlődést, amikor a vásárlóerőt visszafogja a bércsökkenés, a gazdaság legdinamikusabb tényezőjét, a kis- és közepes vállalatokat gúzsba köti a minimáladó, a gazdák egyáltalán nem, vagy csak nagy késéssel kapják meg a mezőgazdasági támogatásokat, a szakszervezetek pedig országszerte sztrájkokra készülnek. Mindehhez hozzá kell tenni a kormány fantáziátlan „reformintézkedéseit”, amelyek kimerülnek további megszorítások kitervelésében és a közigazgatás politikai elvű tisztogatásaiban. Főlöttebb kétséges, hogy 2012-re az emberek már a zsebükben is érzik a kormány melletti kintartás jótéteményeit, olyan körül-

mények között, amikor épp két év múlva válik esedékessé a Nemzetközi Valutaalaptól felvett hitel első részleteinek a visszafizetése.

Ha azonban a mindennapi dolgoktól elrugaszkodva a miniszterelnöki vízió erkölcsfilozófiai, szociológiai és politológiai intimitásait vonjuk a racionális vizsgálódás görcsöve alá, akkor azt találjuk, hogy azokban kábé annyi az igazság, mint a Hegel-idézetek Traian Băsescu beszédeiben. Olyan körülmények között ugyanis, amidőn a közvélemény-kutatási adatok szerint a lakosság bizalma a politikai elitben a mélypontra esett, a bizalom – az eleve nagyobb népszerűségi erőziónak kitett kormánypártokban akkor sem nőne számottevően, ha történetesen optimális gazdaságpolitikát folytatna.

Másfelől az ország jelenlegi gazdasági, politikai és erkölcsi válságában, bárki venné is át a kormányzást, az nem számíthat népszerűségének gyors növekedésére. Emil Boc bölcselése egyetlen két esetben közelíthetne a valósághoz, nevezetesen ak-

kor, ha az elkövetkező hetekben esedékes bizalmatlansági indítványon kormánya megbukna és koalíciós partnereivel együtt, ellenzékben bekkelné ki a két szűk esztendő. Ennek lehetősége azonban csekély. Nemcsak az ellenzék papírforma szerinti számbeli kisebbsége és megosztottsága (pontosabban szövetségük sebezhetősége) okán, hanem elsősorban azért, mert nehezen elképzelhető, hogy az államfő akár egy napra is kormányközelbe engedje az ellenzékét, nemhogy két évre. Ha ez megtörténne, akkor – vélhetően – sok olyan bundára derülne fény, amelyek után Emil Boc, de főleg Traian Băsescu és csapata végleg távozni kényszerülne a politika színpadáról. A másik lehetőség az lenne, hogy 2012-ig bűnvádi eljárást indítsanak a jelenlegi hatalommal szembenálló állampolgárok ellen (rálőnének kutyáikra, elkoboznák számítógépeiket, és a nagyobb biztonság kedvéért előzetes letartóztatásba helyeznék). Elítélnék őket, és mellékbüntetésként megvonják polgári jogaik gyakorlását, így 2012-ben csak a kormány és az elnök hívei szavazhatnának.

Lehet, hogy ez a forogatókönyv kezdődött el, és mi nem vesszük észre?

Röviden

Újabb IMF-tárgyalás

A Nemzetközi Valutaalap (IMF) küldöttségének októberi bukaresti látogatását előkészítendő, illetve a kormány kötelezettségvállalásait ellenőrizendő a Victoria Palotában tárgyalta tegnap Tonny Lybek, a pénzügyminiszter romániai képviselője. A találkozón Emil Boc kormányfőn kívül azon miniszterek is részt vettek, akik érintettek a hitelmegállapodás feltételeinek végrehajtásában. „Egy technikai jellegű szakmai találkozó volt, melyen az IMF-fel, Európai Unióval és Világbankkal kötött hitelmegállapodás feltételeiről esett szó” – értékelték a *Mediafax*-nak nyilatkozó kormányközeli források.

Kincstárjegyek raktáron

A tervezett, egymilliárd lej értékű, egyéves futamidejű kincstárjegyeknek csupán a harmadát adta el tegnap Románia. Bár a bankok 1,8 milliárd lej értékben vásároltak volna, a Pénzügyminisztérium elutasította az ajánlatokat, amelyek 7 százalékos fölötti hozamra vonatkoztak – így csupán 372 millió lej értékű adósságpapír talált gazdára. Az elemzők szerint a befektetők egyelőre nem adják fel azt a harcukat, hogy hét százaléknál magasabb hozamot érjenek el. Már csak azért sem, mert a júliustól életbe léptetett TVA/áfaemelés magasabb inflációs várakozásokat hozott, miközben szerintük továbbra sem biztos, hogy a kormány kitart gazdasági megszorító intézkedései mellett.

Orbán: Magyarország visszafizeti tartozásait

Orbán Viktor nem támogatja azt a javaslatot, hogy Magyarország tagadja meg a korábban felvett hitelek visszafizetését. A magyar miniszterelnök tegnap, a parlamentben napirend előtt elhangzottakra reagálva leszögezte: a kormány ilyen lépést nem fog kezdeményezni, ilyen irányú beadványt nem fog támogatni. A kormányfő, a Jobbik elnökének szavaira reagálva kitért arra is, hogy nem lehet nem visszafizetni a korábban felvett adósságot.

Görccs alatt a görög teljesítés

Az Európai Bizottság, az Európai Központi Bank (EKB) és a Nemzetközi Valutaalap (IMF) szakértői hétfőtől két héten át vizsgálják, hogy az athéni kormány betartja-e a 110 milliárd dolláros hitelprogram feltételeit. A hároméves keret májusi megnyitásakor Görögország azonnal fölvehetett 20 milliárd eurót. Az augusztus végén befejeződött sikeres első felülvizsgálat alapján várhatóan már ma megkapja az esedékes, 9 milliárd dolláros részletet az IMF-től.

Büntetések, parlagon

ÜMSZ

Hektáronként 50-60 eurós büntetéssel sújtaná a mezőgazdasági miniszter azokat a gazdákat, akik nem gondozzák és nem takarítják le a parlagon hagyott földjeiket. Valeriu Tabără erről a *Mediafax* hírügynökségnek adott interjúban beszélt. Bejelentése fél évvel azután hangzott el, hogy a tárca egyik államtitkára pótadót helyezett kilátásba a megműveletlen területek esetében.

Tabără szerint továbbra is súlyos gondot jelent Romániának a mintegy 3 millió hektár parlagon hagyott termőföld. Szerinte azonban a korábban kilátásba helyezett pótadó igazságtalanul sújtaná le a gazdákat, így csak azokat kellene büntetni, akik évekig földjük felé sem néznek, így belepi a gaz és a szemét. „Nem lehet ugyanakkora pótadót kivetni egy parlagon hagyott zsiros termőföldre, mint egy agyagos, mezőgazdaságilag szinte hasznavehetetlen termőföldre” – magyarázta.

A miniszter nem részletezte, azt, hogy mikor lépnének érvénybe a büntetések. „Konzultálnunk kell még a pénzügyminisztériumi kollégákkal. Az már szinte biztos,

Romániában három millió hektár terület még nem látott traktort

hogy a rendelkezés nem csak a parlagon hagyott termőföldekre, hanem a beltelkekre is érvényes lesz” – magyarázta.

Februárban a lapunknak nyilatkozó Adrian Rădulescu mezőgazdasági államtitkár márciusra ígerte egy olyan jogszabály kidolgozását, amely pótadót kivetésével büntetné a földjeiket parlagon hagyó gazdákat. Az ÜMSZ-nek akkor elmondta, nagy felháborodást keltett a gazdák körében a pótadót meglepetésszerűen január végi bejelentése, ezért a tárca konzultációsorozatot kezdeményezett az érintet-

ekkel az intézkedésről. „Sokan anyáztak engem, hogy szankciókat helyeztem kilátásba, de azért az mégiscsak tarthatatlan, hogy Románia megművelhető területeinek mintegy 20 százaléka parlagon hever. Az EU más tagállamaiban egy zsebkendőnyi terület sem marad megműveletlen” – magyarázta az államtitkár.

Arról beszélt, hogy a minisztériumnak nem célja a büntetés. „A pótadót csak végső esetben vezetnénk be. Jelenleg még zajlanak a konzultációk a termőföldek tulajdonosaival, s keressük az al-

ternatívákat a helyzet megoldására” – jelentette ki.

Mint mondta, az egyik alternatíva az lenne, ha erdősítenék a parlagon hagyott területeket; a másik pedig, ha az állami közbirtokosságok vásárolnák fel a megműveletlen földeket. Megtudtuk: a pótadó 400 ezer személyt érinthet, ugyanis ennyien birtokolják hozzávetőlegesen az 1,2-2 millió hektár parlagon hagyott földet. „Még nem tudom megmondani, mekkora lesz ez a póttétel. S lehet, nem is lesz szükség rá, ha a gazdák jobb belátásra térnek” – magyarázta. ◀

Csúcson az infláció

ÜMSZ

Enyhén, 0,23 százalékkal nőttek a fogyasztói árak augusztusban az előző hónaphoz képest, az évi inflációs ráta viszont az utóbbi két év legmagasabb szintjét érte el: 7,58 százalékot, közölte az Országos Statisztikai Intézet (INS). Ennél magasabb csak 2008 augusztusában volt, akkor az árak emelkedése 8,02 százalékos inflációt hozott. Idén augusztusban az árak emelkedés jóval a júliusi alatt maradt, akkor az árakat az áfaemelés dobta meg 2,58 százalékkal, főként a cigaretta, zöltségek, gyümölcsök és a vasúti szállítás esetében. Az augusztusi fogyasztói árak emelkedését az élelmiszerek 0,38 százalékos és a szolgáltatások 0,41 százalékos drágulása idézte elő. Az élelmiszerek közül is főként a zöltségek drágultak (1,95 százalékkal) a citrusfélék (1,7) és a tojás (1,3) előtt. A szolgáltatási szektorban a közüzemi díjak nőttek leginkább (2,51 százalékkal), de drágább lett a városi közszállítás is 1,2 százalékkal. A Román Nemzeti Bank többször is változtatott idei inflációs célkitűzésén: az áfaemelés után 3,7 százalékról 7,8 százalékra emelte, a 2011-es előrejelzését pedig 2,8-ról 3,1 százalékra módosította. ◀

Bankokat bírságolt a hazai fogyasztóvédelem

Sz. Zs.

Több mint egymillió háromszázezer lej bírságot róttak ki különböző pénzügyintézeteknek az Országos Fogyasztóvédelmi Ügynökség (ANPC) felügyelői, miután hiányosságokat találtak a megkötött fogyasztói hitelszerződésekben. Összesen hetvenhárom esetben találtak törvénybe ütköző szabálytalanságokat, melyeket pénzbírsággal sújtottak, további 74 esetben pedig figyelmeztetésben részesítették az illető bankfiókokat.

A fogyasztóvédelem augusztus 11-e és 20-a között Bukarest kivételével országsszerte mintegy 255 banki kirendeltség munkáját ellenőrizte – ahol egyaránt vizsgálták az ingatlanfedezettel, illetve anélkül megkötött kölcsönmegállapodásokat. Legtöbb kihágást az előszerződés között találtak: volt például, hogy nem bocsátották az ügyfelek rendelkezésére a teljeskörű információt szolgáló standardizált kérdőívet.

Más helyen olyan formanyomtatványokat írtak alá, melyekben az szerepelt, hogy a kliens nem élhet azon (a törvény által biztosított) jogával, hogy szerződését különösebb indoklás nélkül tizennégy na-

pon belül felbontthassa. Több esetben „könnyűnek találtattak” azok a bankfiókok is, melyekben nem tartották be az előtörlesztésre vonatkozó új jogszabályokat, így háromhavi törlesztőrészletnek megfelelő büntetőkamatot követeltek azon ügyfelektől, akik hamarabb szerették volna kölcsönüket visszafizetni. Az ANPC felügyelői olyan szabálytalanságokat is felfedtek, melyek a szerződések „apróbetűs” részeiben rejtőzve pótdíjak levonására jogosította fel a hitelt nyújtó intézeteket.

Mint ismeretes, a nyár folyamán a kormány sürgősségi kormányrendeletben intézkedett a fogyasztóvédelmi előírások szigorítására a banki hitelszerződések ügyében – melyet múlt héten a szenátus is jóváhagyott. A pénzügyintézetek képviselői kezdetől fogva elleneztek a szigorítást, mivel emiatt jelentős bevételről esnek el a bankok, melyeket amúgy is hátrányosan érint a hiteltörlesztések akadozása.

Az intézkedéstől ugyanakkor „szárnyra kaptak” az elégedetlen kliensek: a kormányrendelet érvénybelépése óta országsszinten különböző fórumokba tömörülve, szervezetenként fel a harcot a hitelintézetek ellen. ◀

HIRDETÉS

SHÉKELYUDVARHELYI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR

VÁROSI SPORTCSARNOK
700 m² épületben, 1800 m² szabadtéren
100 kiállító és 15 000 vásárlató

2010. szeptember 30. - október 3.

târg de teamă

Őszi vásár

autók
borkiállítás
fogyasztási cikkek
népművészeti kiállítás és vásár

Ajánlatunkért jelentkezzen
szeptember 15-ig!

Prima Rádío
87,9 MHz

Szervező: Prima Press Kft., Székelyudvarhely, 0266-218 112, oszivasar@prima-radio.ro

A „legnehezebb” tanév

ÚMSZ-összeállítás

► Fordítsanak hátat a politikusoknak! – szólította fel tagjait a Spuru Haret tanügyi szakszervezet a tanévnyitó alkalmával; az érdekvédők attól tartottak, az oktatási intézményekben zajló tegnapi ünnepségek politikai üzenetváltásra nyújtanak majd lehetőséget. A szakszervezet figyelmeztetése ellenére azonban országszerte nem csak részt vettek a politikai pártok képviselői, de fel is szólaltak az ünnepségeken.

Leszámolnak a fűnyíróva?

Daniel Funeriu tanügyminiszter az aradi Dimitrie Țichindeal pedagógiai liceumban mondott rövid ünnepi beszédet, amelyben arra figyelmeztetett, égetően fontos a román tanügyi rendszer hiteltelének helyreállítása. A tárca vezető – aki a hétvégén arra kérte a pedagógusokat és iskolaigazgatókat, rövid és hatékony legyen a tanévkezdő ünnepség – megköszönte a tanároknak, hogy a szolidaritás jegyében elfogadták a megszorító intézkedéseket.

A miniszteri felszólalással majdhogynem ellentétes tartalmú üzenetet juttatott el az RMDSZ a sajtóhoz.

Emil Boc kormányfő televíziós üzenetben szólt a hazai diákokhoz és szülőkhöz. A miniszterelnök azt ígérte, hogy a tavalyi nehéz év után „kisüt a nap” a hazai tanügyben, a következő időszak kulcsfontosságú lehet a minőség biztosítására. Emil Boc szerint a pozitív tendenciák már most is tapasztalhatóak: a diákok több mint kilencven százaléka korszerű, engedélyezett tanintézményben kezdheti meg tanulmá-

nyait, a legutóbbi érettségi eredményei pedig azt mutatják, hogy a hazai oktatási rendszer a megszerzett tudás alapján értékel.

Markó Béla arra figyelmeztetett, hogy a „fűnyíró” politikának vége, az RMDSZ nem fogad el több megszorítást, és azon lesz, hogy december 31-e után a pedagógusok kedvezőbb bérezésben részesüljenek. Erre a szövetségi elnök szerint azért van lehetőség, mert bár a beralap nem nőhet számottevően a jövő évben, a költségsökkentést előirányzó intézkedések és az ideai leépítések lehetővé teszik, hogy a rendszerben dolgozóknak növekedjen a fizetése.

Crin Antonescu, a Nemzeti Liberális Párt elnöke pedagógusként és szülőként nyílt levélben fordult tegnap a hazai pedagógustársadalomhoz és a szülőkhöz. Az ellenzéki politikus az utóbbi két évtized legnehezebb tanévének nevezte a következő időszakot, amelyet szerinte a nélkülözés és az állami klientúraépítés jellemez.

Lészen törvény?

Az idei tanévkezdés egyik legfontosabb kérdése, hogy hosszas várakozás után életbe lép-e az oktatási reformot előirányzó törvénycsomag. Markó korábbi közlése szerint az RMDSZ megállapodott a Demokrata-Liberális Párttal: ha nem gyorsul fel az oktatási törvénytervezet vitája, a kabinet sürgősségi kormányrendelettel fogadhatja el a jogszabály decentralizációra vonatkozó részét, és ennek nyomán az iskolák átkerülhetnek az önkormányzatok hatáskörébe. A kormányfő helyettes emlékeztetett arra, hogy az oktatási intézmények decentralizációja, akár-

Nehéz tanév elé néznek idén a diákok és a pedagógusok is

Fotó: Tofán Levente

csak a kórházi szerkezetváltás, hatalmas lehetőség az önkormányzatok számára. Ennek köszönhetően már nem Bukarest, hanem maguk a helyi közösségek dönthetnek az iskolákat érintő kérdésekben, ideértve az intézmények működtetését, az igazgatók kinevezését, illetve a tanintézményeket érintő fejlesztéseket is.

Mint arról korábban beszámoltunk, az új oktatási törvény lehetőséget teremt a differenciált románnyelv-oktatásra az érettségiig: ez azt jelenti, hogy a kisebbségi osztályok tanulói idegen nyelvként, külön tanterv szerint sajátíthatják el ezt a tantárgyat a liceumban is. A decentralizáció szempontjából fontos kitétel, hogy a kisebbségi pedagógusok részarányos képviselőt kaphatnak az iskolaszékekben, a nemzeti kisebbségekhez tartozó diákok után pedig az iskolák emelt szorzóval juthatnak támogatáshoz.

Tanügyi drámák

Drámai hangú dokumentumot hozott nyilvánosságra a Tanügyi Szabad Szakszervezet (FSLI) az idei iskolai év nehézségeivel kapcsolatban. „A pedagógusok bére 25-50 százalékkal csökkent, az iskolák helyreállítása, korszerűsítése várat magára, nagyon sok tanügyi dolgozó veszítette el az utóbbi hetekben a munkahelyét” – áll a FSLI mérlegében. Az érdekvédők arra figyelmeztetnek, csak azért halasztották el a tanévkezdő általános sztrájkot, hogy a szülők és a gyerekek számára ne okozzanak az első napokban áthidalhatatlan problémákat. Ugyanakkor a szakszervezeti tömörülés azt javasolta kétszáz ezer tagjának: a tanévnyitón a tiltakozás jeleként jól látható helyre tűzzék ki a fizetés-csökkenést tanúsító bérszelvényt. A felhívással kapcsolatban a lapunk által megke-

resett pedagógusok ellentmondásosan nyilatkoztak. „Megalázónak érzem a tiltakozásnak ezt a formáját, a megszorító intézkedések ugyanis nem csak minket, hanem a szülők többségét is érintik. Ha az ünnepi hangulatot ilyesmivel terhelnék, úgy tűnhet, saját sérelmeinket túlbecsüljük” – nyilatkozta lapunknak Elena Crișan Bihar megyei pedagógus. „Mindenképpen tiltakozni kell valahogy, mert a mostani bérszámvetés mellett lehetetlen nemcsak hogy jó munkát végezni, de teljes állásban megmaradni. Én az idei tanévben másodállást vállaltam, egy számítástechnikai cégnél, napi tizenhárom órát fogok dolgozni, fogalmam sincs, hogy lehet ezt bírni” – panaszkodott az ÚMSZ-nek Balog Loránd matematika-tanár. A FSLI képviselői azt ígértek: a napokban összeáll a következő időszakra érvényes sztrájknaplót, és folyta-

tódnak a júniusban abbamaradt tiltakozó akciók.

Sok a gyerek, kevés a fizetés

A válság jegyében kezdtek a tanévet a szörvényben élő és a székelyföldi magyar közösségek is. Déván az öt éve működő Téglás Gábor Iskolaközpontban Winkler Gyula RMDSZ-es EP-képviselő figyelmeztetett a következő időszak nehézségeire, és arra, milyen lehetőségeket biztosíthat európai perspektívából a jól működő tanügyi rendszer. „A jövő európai társadalmában a tudás és az összetartozás társadalmában. A Téglás Gábor Iskolaközpontnak egy ilyen európai jövő felépítésében kell élen járnia” – mondta a politikus. A Téglás Gábor Iskolaközpontban több mint 600 diák kezd meg az új tanévet, ötven, túlnyomórészt szakképzett pedagógus irányításával. Idén két első osztály indul, 32 diákkal. Az öt éve működő iskola minőségi oktatást biztosít a Hunyad megyei magyar diákoknak, az idei érettségien a tanulók 97,5 százaléka vizsgázott sikeresen, szemben az országos 69,3 százalékos aránnyal.

Hargita megyében 39 ezer diák kezdte el tegnap az idei tanévet, 3700-an először ültek iskolapadban. A lapunknak nyilatkozó Ferencz S. Alpár főtanfelügyelő szerint bizakodásra adhat okot, hogy az idén többen iratkoztak be a napközibe és óvodába, mint tavaly: 13.500 kisgyerek élvezi ezt a típusú ellátást. A főtanfelügyelő figyelmeztetett: a pedagógusoknak rendkívül feszült helyzetben kell helytállniuk, elhivatottságuk és elkötelezettségük határozza meg ezt a tanévet. ◀

Újabb „szünyogáldozat”

Munkatársunktól

► Újabb halálos áldozata van az augusztus végén Romániában is felbukkant nyugat-nílusi vírusnak – közölte tegnap az Egészségügyi Minisztérium, ezzel az elhunytak száma háromra emelkedett. A szaktárca adatai szerint Romániában 34 fertőzöttet tartanak nyilván, múlt hét óta kilencen betegedtek meg. A legújabb eseteket Bukarestben, Iași-ban, Szebenben, Vranceában és Mehedinți-ben regisztrálták. A legutóbbi áldozat Mehedinți megyében élt, a 64 éves férfi több krónikus betegségben is szenvedett: túlélési esélyeit rontotta a diabétesz, magas vérnyomás, illetve a hosszú ideje fennálló szív- és érrendszeri problémái.

A nyugat-nílusi vírus jelenlétéről egy hónapja tudnak a hazai hatóságok, a kórokozó felbukkant többek között Fehér, Kolozs, Ma-

ros megyékben is. Az egészségügyi hatóságok minden regisztrált megbetegedés esetében vizsgálják a fertőzés körülményeit. Az eddigi adatok szerint a vírus ott jelentkezett, ahol az érintettek nem védekeztek a szünyogok ellen, illetve ahol a pangó vizek miatt rendkívül elszaporodtak a kártékony rovarok. Különösen veszélyeztetettek azok, akik sokat tartózkodnak a szabadban. Az illetékesek arra figyelmeztetnek, hogy az ideai árvizek miatt rendkívül megnövekedett a szünyogpopuláció, és ezzel egyenes arányban nőtt a fertőzés veszélye is. Ráadásul a nyugat-nílusi vírus rezisztenssé vált a hidegre, így jelenlétére a késő őszi, kora téli időszakban is számítani kell. Idén nagyszámú megbetegedést regisztráltak Oroszországban, Görögországban és Törökországban. Romániában legutóbb 1996-ban alakult ki jelentős mértékű járvány. ◀

Összefognak az érdekvédők?

ÚMSZ

► Húszezer tagját viszi utcára Bukarestben szeptember 22-én a CNSLR-Frăția szabad szakszervezeti tömörülés, az érdekvédelmi szervezet elnöke, Marius Petcu abban bíz, több szervezet is csatlakozik a kezdeményezéshez. A Sanitas szakszervezet ugyanerre a napra hirdetett megmozdulást, Petcu úgy véli: elengedhetetlenül fontos az összefogás. „Nem azért tüntetünk, hogy a tagjaink számára demonstráljuk az aktív érdekvédelmet, mi minden hazai közalkalmazottat képviselünk, ezért fontos lenne szeptember végén a közös fellépés” – figyelmeztetett a szakszervezeti elnök, aki nem rejtette véka alá tapasztalatát: az előkészítő tárgyalásokon kellemetlen meglepetések is érték. „Az együttműködést érintő egyeztetések során meglepődve tapasztaltuk,

hogy Bogdan Hossu kollégánk megkérdőjelezte a szakszervezeti mozgalom elkötelezettségét.” Az Alfa Kartell elnöke a legutóbbi hét végén nyilatkozott arról: Sorin Ovidiu Vantu „pénzt és funkciót” ígért több szak-

szervezeti vezetőnek, és megpróbálta kiterjeszteni befolyását a hazai érdekvédelmi szervezetekre. „Szeptember 22-én az egységünket kell bizonyítanunk, és azt, hogy a megszorító intézkedések miatt az egész civil tár-

sadalom, hovatarozástól függetlenül, fel van habborodva” – mutatott rá tegnapi nyilatkozatában Marius Petcu, aki nem zárta ki azt sem, hogy októberben civil engedetlenségi akciók keretében folytatódik a demonstrációsorozat. A CNSLR-Frăția követelése között a 750 lejes minimálbér, a leépítések leállításának szerepel, valamint az, hogy a kormány ne módosítsa a Munkatörvénykönyvet, a közalkalmazotti beralapot pedig a 2009 végi értékeknek megfelelően állapítsák meg. A Sanitas egészségügyi szakszervezet tagjai múlt hét végén az Egészségügyi Minisztérium előtt tüntettek. Az érdekvédők szeptember 22-re tüntetést, szeptember 27-30-ra pedig országos demonstrációsorozatot jelentettek be, és arra szólították fel a Sanitas százhuszezer tagját, a bércsökkentés által érintettek pereljék be az államot. ◀

A Sanitas tagjait támogatja több szakszervezet is

Fotó: Tofán Levente

Röviden

'56-os regényt írt
Spiró György

Holnapután jelenik meg Spiró György *Tavaszi Tárlat* című új regénye, amely az '56-os magyar forradalmat követő hónapokban játszódik. Középkorú hőse röviddel a forradalom kitörése előtt vonul kórházba műtetre, és a szovjetek novemberi bevonulása után kerülhet csak haza. A regény olyan világot ír le, amelyben azok sem lehetnek biztonságban, akikről mindenki pontosan tudja, hogy nem vettek – nem vehettek – részt semelyik oldalon semmilyen politikai vagy harci cselekményben.

Bogdándon járt a
kultuszminiszter

„A művelődésügyi minisztérium nagyra értékeli a bogdándi nemzetiségi folklorfesztivált, annak a vidék életében betöltött szerepét” – hangsúlyozta Kelemen Hunor művelődésügyi tárcavezető a vasárnapi bogdándi találkozón. Az elmúlt húsz évben a szatmári és a szilágysági vidéken élő magyarok, svábok és más nemzetiségek néphagyományainak ápolásában igen fontos szerepet játszott a bogdándi nemzetiségi fesztivál, amely egy helyre tudta vonzani a különböző hagyományápoló csoportokat. A miniszter hangsúlyozta: kellemes meglepetés volt számára, hogy a színpadot messze a fiatal táncosok uralták, „ez pedig egyáltalán nem magától értetődő. Jó reményt ad a jövőre nézve!”

Meghalt Szenes Iván

Életének 87. évében tegnap elhunyt Szenes Iván író, dalszövegíró, zeneszerző, érdemes művész. Szenes Iván minden idők legeredményesebb magyar szövegírója, és napjaink legtöbbet játszott szerzője. Kétezer dalszöveget írt, különböző korosztályok ismerik számainak. A *Nemcsak a húsz éveseké a világ*, a *Kicsit szomorkás a hangulatom máma*, a *Kislány a zongoránál*, a *Találkozás egy régi szerelemmel*, a *Úgy szeretném meghálálni*, a *Kicsi gyere velem rózsát szedni*, a *Mindenkinek van egy álma*, a *Nehéz a boldogságtól búcsút venni*, mind az ő alkotásai. Szenes Iván írta többek közt Aradszky Lászlónak az *Isten véled, drága Piroskám*, Kazal Lászlónak az *Egy dumaparti csónakházban*, Zalotnay Saroltának a *Hosszú forró nyár*, a *Tölcsért csinálók a kezemből*, a Tolnay-Páger párosnak az *Orchideák* vagy Kovács Katinak az *Add már, uram az esőt* című slágereik szövegét.

A Nagybánya Tájékpesztő Telep megalakulásának 15. évfordulóját ünnepelték vasárnap a felsőbányai református templomban, ez alkalomból jubileumi kiállítás nyílt a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) felsőbányai székházában. „Az első együttlét sikere felülmúlta a várakozásainkat. Ezen felbuzdulva és az esemény rendkívüli jelentőségének tudatában a szervezők javasolták a telep állandósítását, hogy a látványból kiinduló Kárpát-medencei művészek részére, akik a kitzűzött célokat is vállalják, anyagi és szellemi támogatást nyújtva, megfelelő alkotási körülményeket biztosítsanak” – írják a szervezők. Az elmúlt másfél évtizedben a telepen nyolc országból mintegy hetven művész dolgozott, akik csaknem 300 alkotást adományoztak három képtárnak. A munkákat a Királyhágómelléki Református Egyházkerület nagyváradi székházában, valamint a felsőbányai és nagybányai RMDSZ-székházakban lehet megtekinteni. Ebből az anyagból 20 külföldi és 30 romániai kiállítást szerveztek. A Nagybánya Tájékpesztő Telep szervezői emellett rendszeresen felkérnek előadókat, akik a nagybányai festészet történetéről és a kortárs képzőművészet problémáiról beszélnek.

Antal Erika

„Szeptember huszadikán véget ér a nyári szünet idejére és az új évad első hónapjára hirdetett készletlenti munkanélküliség a Tamási Áron Színházban” – jelentette be tegnap a sepsiszentgyörgyi intézmény sajtófelelőse. A három hónapig tartó munkabeszüntetés által a színház mindössze annyit tudott megspórolni, hogy az intézmény jövőjét veszélyeztető lépések nélkül vészelje át a 2010-es év utolsó három hónapját.

Új bérletek,
regi minőség

„Lehetőleg ugyanolyan jó minőséget szeretnénk továbbra is nyújtani a nézőknek, mint eddig” – fogalmazott Bocsárdi, aki az új típusú bérletektől is azt várja, hogy mindenki elmenjen a színházba és megnézze a produkciókat, az újakat és a korábbiakat is. „Azokat is szeretnénk becsalogatni az előadásainkra, akik eddig nem jártak színházba, de azokat sem szeretnénk elvezényelni, akik munkahelyi elfoglaltságaik miatt nem érnek rá éppen azon a napon színházba menni, amelyre a hagyományos bérlet szól” – nyilatkozta az igazgató. Az eddig meghirdetett felnőtt és diákjételek mellett – mind-

egyik négy előadást foglal magában, ezek közül egyik választható az elmúlt évek sikeres előadásai közül – az idén a sepsiszentgyörgyi intézmény három új bérlettel lepi meg a közönséget

Abel bérlet egészségügyi dolgozóknak, lelkészeknek, délutáni váltásban dolgozóknak. A bérletet rugalmassága miatt olyan nézőknek kínálja a színház, akik elfoglaltságaik miatt nem tudnak a hagyományos bérletek adott napjain színházba menni. A Bakk Lukács bérlet „azoknak szól, akik azt hitték, nekünk nincsen humorunk” – tudhatjuk meg a sajtóközleményből. A Tamási Áron halhatatlan hősről, Bakk Lukácsról elnevezett bérlet kiváló alkalmat kínál a színházra, amelyre a nézőknek is arra, hogy megnézzék, milyen manapság a színház, hogy viccelnek (akár komoly dolgokkal is) ebben az új évezredben. A

harmadik típusú új bérlet a Visszajáró bérlet, színházzseregetőknek, és mindazoknak, akik úgy érzik, semmit sem szalaszthatnak el.

Megszorítások jegyében

A szokásos két bemutató helyett idén ősszel a sepsiszentgyörgyi színházban egy bérletes előadás, Shakespeare *A velencei kalmár* című műve készül el Bocsárdi László rendezésében, főszerepben Mátray Lászlóval és a Sepsiszentgyörgyre nemrég visszatért Szakács Lászlóval. Bérleten kívüli szilveszteri produkcióként Alexandre Dumas *A három testőr* című regényéből készült musical-átírat kerül bemutatásra Selmezi György rendezésében, mely előadásban a Tamási Áron Színház művészei mellett újra fellépnek majd a Kolozsvári Állami Magyar Opera énekesei is. Bérletes előadásokként mutatja be to-

vábbá a Szatmárnémeti Északi Színház Harag György Társulata Csehov *Három nővér* című darabját Keresztes Attila rendezésében, a vendégjátékra 2010 októberében kerül sor.

Az intézmény 2011-es tavaszi terveit is a válság jegyében fogalmazta meg. Az új bemutatók sorát Tom Stoppard *Árkádia* című darabjának bemutatója zárja majd. Amennyiben ezt az intézmény anyagi lehetőségei megengedik majd még két további bemutatóra is sor kerülhet, gyerekelőadásokként (9-től 99 éves korig) Dorde Lebovic *Az ezredik éjszaka* című darabja Zakariás Zsolt rendezésében, kamaratermi produkcióként pedig Jean Genet *Cselédek* című drámája Bocsárdi László rendezésében. Műsorra tűzik még Kolcsár József *Zabhegyező* című ingyenes egyéni előadását, mely J. D. Salinger regénye alapján készült.

Elmúlt bizalmatlanság

Bocsárdi lapunk arra a kérdésre, hogy az önkormányzat nyár eleji bizalmatlankodása mennyire viselte meg, röviden így válaszolt: „Ha a javaslatokat elfogadják és beleegyeznek abba, hogy a magam választotta munkatársakkal dolgozzam, akkor több időm marad az alkotásra is”. Amint arról lapunkban beszámoltunk Bocsárdi ösztön versenyvizsga nélkül maradhatott a sepsiszentgyörgyi színház igazgatója, miután az elmúlt öt évben folytatott tevékenységét vizsgáló bővített bizottság engedékenyebb volt, mint az első, amely nem adott neki elég nagy jegyet ahhoz, hogy folytathassa munkáját. ◀

Az elmúlt évadok sikeres előadásai is láthatók lesznek az új sepsiszentgyörgyi évadban. Fotó: Barabás Zsolt

Ünnepeltek Nagybányán

ÚMSZ

A Nagybánya Tájékpesztő Telep megalakulásának 15. évfordulóját ünnepelték vasárnap a felsőbányai református templomban, ez alkalomból jubileumi kiállítás nyílt a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) felsőbányai székházában. „Az első együttlét sikere felülmúlta a várakozásainkat. Ezen felbuzdulva és az esemény rendkívüli jelentőségének tudatában a szervezők javasolták a telep állandósítását, hogy a látványból kiinduló Kárpát-medencei művészek részére, akik a kitzűzött célokat is vállalják, anyagi és szellemi támogatást nyújtva, megfelelő alkotási körülményeket biztosítsanak” – írják a szervezők. Az elmúlt másfél évtizedben a telepen nyolc országból mintegy hetven művész dolgozott, akik csaknem 300 alkotást adományoztak három képtárnak. A munkákat a Királyhágómelléki Református Egyházkerület nagyváradi székházában, valamint a felsőbányai és nagybányai RMDSZ-székházakban lehet megtekinteni. Ebből az anyagból 20 külföldi és 30 romániai kiállítást szerveztek. A Nagybánya Tájékpesztő Telep szervezői emellett rendszeresen felkérnek előadókat, akik a nagybányai festészet történetéről és a kortárs képzőművészet problémáiról beszélnek.

A szervezők meghívó leveleikben emlékeztettek: a Nagybányai Művésztelep 100. és a Királyhágómelléki Református Egyházkerület megalakításának 75. évfordulóján, 1996 júliusában Tőkés László püspök kezdeményezésére Magyarlópon nyári alkotótelepet szervezett Véső Ágoston festőművész és Lugosi Mihály akkori helybéli lelképásztor. Mint olvasható, olyan kulturális missziót vállaltak ezáltal, amely biztosította a magyar képzőművészet egyik legnagyobb teljesítményének, a világhírű nagybányai festészet hagyományainak ápolását és továbbélését. ◀

Jegyzet

Szóljon a dal, szóljon a dal!

Mindössze háromszázötven évvel ezelőtt tekinthet vissza a Magyar Dal Napja, amely annak idején hatalmas fésztként indult, de mára már valódi ünneppé nemesedett. Az ötletgazda Presser Gábor volt, akit a magyar popszakma „Pici”-ként becéz (a fiatalabb korosztályok immár „Pici bácsi”-ként). Az ő fejéből pattant ki, hogy adjuk meg az illő tiszteletet, lelkeseidet a magyar dalnak is, hiszen egyik-másik klasszikussá nemesedett nótá ezen a nyelvtérületen bizony bátran fölveheti a versenyt akár még a Beatles-szel is. A gombaféjűekkel egykorú magyarországi muzsikusok is alkottak zeneileg értékes műveket – ha éppen olykor nem értékesebbeket, mivel gyökereik a magyar zenei világból merítkeztek.

A három nagy klasszikus, amely derékba törte a szocialista korifeusok tilalomfáját (ez a hatvanas évek derekán történt), az Illés, a Metró és

az Omega volt – három különböző stílus, három különböző rajongótáborral. Aztán követte őket a népi motívumokat erőteljesebben megszólaltató Fonográf, valamint az egészen egyéni hangvételű Lokomotív GT, amelynek motorja, a szó szoros értelmében fő hangadója Presser „Pici” volt. Azóta persze még jócskán jöttek újak, élükön maradandó élményt nyújtókkal és percmberkével egyaránt, a nyugati stílus majmolókkal, epigonokkal, feledhetőkkel – az állócsillagok azonban állócsillagok maradtak.

Presser „Pici” ötlete visszhangra talált a lelkekben: egy friss felmérés szerint a közönség háromnegyede szívesebben hallgat magyar zenét, mint külföldit (bár ebből a számból nyilván le kell vonnunk, hogy sokan nem értik az idegen szöveget). Az első évben még hosszú hónapokat vett igénybe az előkészület; mostanra már a legtöbb helyszínen és előadó egyenesen igényli, hogy bekapcsolódjanak az akcióba. Budapesten kívül tíz magyar városban csendültek fel vasárnap a népszerű dallamok, az előadók között pedig jobbnál jobb nevekre bukkanhatunk, talán elég, ha csupán a Csík Zenekart említjük. A Magyar Televízió este három órással összefoglalót sugárzott az eseményről, de már a kereskedelmi rádiók – még az is, amelyik „magyar hétvéget” hirdetett – megícsák „oldották” külföldi számokkal a programjukat.

Hanem bizonyára lesz jövőre is Magyar Dal Napja, nem kellene hát beszorítani a szűk határok közé. A magyarországi tehetséggutatókon egyre több határon túli szerepet szép sikerrel – a rendezők igazán elhozhatnák ide is a programot. Zenéljen, énekeljen együtt, egy hangon a Kárpát-medence.

Gyulay Zoltán

A B1-hez pártolt Turcescu

F. I.

► A B1 TV-hez igazol Robert Turcescu újságíró – jelentette be közleményében a televízió. A nem egészen egy hónappal ezelőtt a Realitatea Mediát elhagyó, a Realitatea FM-nél betöltött vezérigazgatói posztjáról lemondó újságíró a Bobby Păunescu üzletember többségi tulajdonában levő televíziónál a Realitatea képernyőin moderált 100 % című talk-show műsorral jelentkezik, a Radu Morar által moderált *Nașul*, a csatorna egyik legnagyobb nézettségűnek örvendő műsora előtt, 20.00 és 21.00 óra között. A csatorna közleménye szerint jelenleg a műsor díszletein dolgoznak, a tervek szerint a hónap végén fogják sugározni az első adást.

Szabadkezű szerkesztő

A *paginademedi.ro*-nak adott interjúban Turcescu hangsúlyozza, hogy az általa moderált műsor továbbra sem fogja követni a Romániában talk-show-jelzővel illetett colhoz-show-típusú műsorokat (több meghívottat felvonultató műsortípus – szerk. megj.),

A B1 TV-hez igazoló Turcescu szerint a trösztnél teljes szerkesztői szabadságot kap

csupán egy beszélgetőtársa lesz, és csak nagyon extrém esetekben tesz majd kivételt. A *Reporter Virtual* érdeklődésére Turcescu elmondta: a B1 TV-t működtető News Television (Románia) Kft.-vel három évre szóló szerződést írt alá. A *HotNews.ro* hírportálnak adott nyilatkozatában az újságíró hangsúlyozza, a

„munkaadója” teljes szerkesztői szabadságot biztosít számára, úgy a felvetett témákat, mint a meghívottakat, illetve a műsor megszerkesztését illetően. Turcescu ugyanakkor azt is hangsúlyozta, hogy a 2003-as „születésű” 100 % műsor teljességgel az ő védjegye, egyáltalán nincs köze a műsor tem-

atikájának és hangulatának ahhoz, hogy melyik tröszt médiámám sugározzák.

Civilizált B1-tulaj

Arra a kérdésre, hogy miért épp a B1-t választotta a 100 % folytatásának helyszínül, Turcescu kijelentette: „úgy érzem, hogy a többségi tulajdonos Bobby Păunescu-val civilizált párbeszédet folytattunk, ami meggyőzött, hogy ez az a csatorna, ahol együtt sikerre tudjuk vinni az elképzeléseinket”. Az újságíró ironikus választ is adott a kérdésre: „Amíg a *Realitatea TV*-nél voltam, nem voltam jó helyen, mert az *Vântu* tévéje. Ha az *Antena 3*-hoz mentem volna, árulónak titulálnak, aki Voiculescu malmára hajtja a vizet. Ha a *TVR*-t választottam volna (Turcescu neve tavasszal felmerült a köztvéve lehetséges elnök-vezérigazgatói között – szerk. megj.) azt mondták volna, hogy az állás egyféle javadalmas az eddigi munkámért, melylyel a demokrata-liberálisokat segítem” – majd biztosította a nézőket, számára a legfontosabb, hogy senki ne befolyásolhassa munkáját. ◀

Médiaújság

Vântu-féle viharok a világban

Sorin Ovidiu Vântu üzletember, médiatulajdonos letartóztatása kapóra jött a politikai vezetőknek. Az Országos Befektetési Alap (FNI) csődbejuttatása révén hírhedtté vált médiamogul előzetes letartóztatásba helyezése sikeresen elnyomta a kormányalakítás (válság) ügyét, az egészség- és oktatásügy csődjét, de még a Nemzetközi Valutaalappal kötendő újabb hitelmegállapodás hírmagját is. Nem mintha okot adhat a vigaszra, de a nagyvilágban több hasonló esetre bukkanunk, ami persze nem csoda, hisz jól tudjuk, hogy egy sajtóbirodalom nyújtotta hatalom csábítása sokszor túl nagy egy embernek – és itt elég csak az utóbbi idők médiastárjára gondolnunk, Silvio Berlusconi.

Tíz évvel ezelőtt decemberben sikasztásért letartóztatták Vladimir Gusinsky orosz médiamogult, az NTV magán-televízió-lánc tulajdonosát. Gusinsky politikai megtorlasként értelmezte az ellene indított eljárást – akárcsak román „klónja”, a börtönben a gyógyszereket és az élelmet is visszautasító SOV. 2004-ben Martha Stewartot, a Martha Stewart Living Omnimedia nevű amerikai médiabirodalom alapítóját és tulajdonosát ítélték börtönbüntetésre. A szöke self-made-woman, az amerikai háziasszonyok példaképe és tanítója csupán azt tette, amit nagyon sokan hasonló pozíciókban, stílusosan szólva: félrevezette az igazságszolgáltatás szerveit (is). Ugyanakkor sejtjük, hogy sajnos nagyon sok ilyen, a bennfentes információkkal való visszaélés felderítésére nem kerül sor. A malajziai First Media tröszt tulajdonosát, Billy Sindort, 2008 szeptem-

berében tartóztatták le, „csupán” azért, mert megvesztegetett néhány kormányhivatalnokot (érdekes párhuzamot vonni romániai médiamágnásokkal: az országban inkább dívik a politikusok megfenyegetése és lejáratozó kampányokkal való zsarolása). Fél évvel később, 2009 februárjában a Lordok Házából kiutasították Conrad Black-et (Lord Black of Crossharbour) a *The Daily Telegraph*, *Jerusalem Post*, *Chicago Sun Times* és több tucatnyi helyi lap tulajdonosát, aki a Hollinger International cégen keresztül több tízmillió dollárt sikasztott el a részvényesektől. A kiutasítás mellett hat és fél évig terjedő börtönbüntetést is kapott. Az idei év elején Mario de la Fuente Manrique, mexikói médiamogult érte utol a végzete – hamis könyveléseit, illegális befektetéseit a hatóságok bilincsel jutalmazták. Az év másik nagy médiatulajdonos-botránya Guillermo Zuloaga esete. A venezuelai Hugo Chávez elnök ellen szító Globovision TV mogulja fejére júniusban adtak ki letartóztatási parancsot – amit azonban a sajtószabadságra hivatkozva érvénytelenítették. A médiamágnások sajnos gyakori főszereplői az általuk vezetett tabloid lapok címlapjainak is. Rossz híruk van, amire nagy százalékban rá is szolgáltak. Vajon mi magyarázza kapzsiságukat, és azt, hogy annak ellenére, hogy számtalan pozitív cselekedetet hajthatnának végre a rendelkezésükre álló hatalommal és tömegbefolyásolási eszközökkel, a médiabirodalmak oroszlátrésze mégis az erkölcsök lerontásáért híres?

Farkas István

Gaga tarolt az MTV-gálán

Hírösszefoglaló

► Lady Gaga lett a vasárnap esti MTV Video Music Awards díjátadó ceremónia koronázatlan királynője: összesen nyolc díjat kapott a Los Angeles-i gálán, köztük az év legjobb zenei videó-jáért járó, melyet *Bad Romance* című klipjével nyert el. Gaga szó-kás szerint már megjelenésével is magára irányította a figyelmet: három ruhát viselt az est folyamán, de mind közül a nyers húszletekből komponált „ruhaköltemény” volt a legmegrázóbb, amelyet kékesen fénylő hosszú fehér hajjára csapott ugyancsak húsfatokból készült fejdísz és húsból kötözött magas szárú ci-

pők tettek teljessé. A 24 éves New York-i énekesnő a legjobb női klip, a legjobb popklip, a legjobb táncos videó, a koreográfia, a rendezés és a vágás díját is begyűjtötte. Ezen felül a *Telephone* című, Beyoncéval forgatott klipért kiérdemelte a legjobb közös munkáért járó elismerést is. Az ezüstösen csillogó, Holdra lépő űrhajóst mintázó díj történetében 1987-ben Peter Gabriel állította be a rekordot: a brit rockzenész kilenc szobrot kapott *Sledgehammer* című klipjéért. Gaga a norvég A-ha együttes sikerét ismételte meg, amely 1986-ban vehetett át nyolc díjat. Lady Gagán kívül egyedül Eminem tudott duplázni. ◀

Lady Gaga húszletekből komponált „ruhakölteményt” öltött

Száz szó

Rendkívül erős: 625 voltos áramütést tűszott meg egy részeg New York-i férfi, miután ráesett a metró sínpárja melletti vezetékre. A 44 éves Andy Morris semmire nem emlékszik azt követően, hogy lelökték a peronról a Broadway egyik megállójánál. A szemtanúk szerint a zuhanás előtt két férfival veszekedett, utána csak annyit lehetett látni, hogy zuhan a sínpár felé. Ezután állítólag füstölöni kezdett a feje. – Hálás vagyok az égieknek, hogy túléltem – nyilatkozta később maga Morris, akinek egyik keze viszont olyan súlyosan megégett, hogy nem biztos benne, hogy még tudni fogja használni. Az új aranyigazság: az alkohol öl, butít... és egy kicsit szigetel is.

(szücs el)

Röviden

Műhiba volt Jacko halála?

Megúsztatja az emberölés vádját Michael Jackson orvosa az újonnan előkerült bizonyítékok alapján – írja a *The Sun* című lap. Amint arról lapunkban beszámoltunk, Dr. Conrad Murrayt azzal gyanúsították, hogy maga adagolta a halálos dóziszú klinikai altatót Jacksonnak tavaly júniusban, s ezzel felélőtlensége vezetett a sztár halálához. „Dokumentumokkal tudom igazolni, hogy már három hónappal az énekes halála előtt azt kértem menedzsereitől, hogy vásárolhassak egy defibrillátort, és fizessenek az énekes mellé 24 órás ápolónői szolgálatot” – nyilatkozta az orvos. Ha a bíróság elfogadja a bizonyítékokat, Jacko halálát orvosi műhiba következményének tulajdonítják.

IPI: ötvenkét újságíróhalál

Ötvenkét újságíró halt meg idén augusztus végéig foglalkozásával összefüggésben – figyelmeztetett a Nemzetközi Sajtóintézet (IPI) ügyvivő igazgatója az újságíró-szervezet fennállásának hatvanadik évfordulóját ünneplő vasárnapi konferencián. A legtöbb ilyen haláleset, szám szerint tíz Mexikóban történt; Hondurasban kilenc, Pakisztánban hat újságíró vesztette életét munkája közben vagy amiatt – sorolta nyitóbeszédében Alison Bethel McKenzie. Tavaly összesen 110 újságíró halt meg a világon hivatása gyakorlásával összefüggésben, augusztus végéig 56-an. Az IPI-t 1950-ben alapította meg a New York-i Columbia Egyetemen 34 főszerkesztő 15 országból.

Szavazó

Kell az újabb IMF-hitel

Az *Új Magyar Szó* internetes olvasói szerint Romániának mindenképp szüksége van az újabb valutaalapi kölcsönre. A *maszol.ro* szavazógépen feltett legutóbbi kérdésünkre (Ön szerint szüksége van az országnak újabb valutaalapi kölcsönre?) válaszoló olvasóink kimagasló többsége úgy véli, hogy az országnak a kilábaláshoz szüksége van a Nemzetközi Valutaalap (IMF) „segítségére”. A válaszadók között elenyésző azoknak a száma, akik szerint nincs szükség újabb IMF-hitelre.

E heti kérdésünk:

Ön mennyit költött az idei tanévkezdésre?

1. 50 – 100 lej
2. 100 – 150 lej
3. 150 – 250 lej
4. Több mint 300 lej

Apróhirdetés

Vásárolnék régi könyveket, okiratokat, térképeket és más írásos emlékeket a múltból, valamint régi iskolai tanszereket, műszereket (fizika, biológia stb.). Telefon: 0745-700 486

SZERDA
2010. szeptember 15.

A nap filmjei

TV2, 12.50
Minden hajjal megkent hazug

Egy 14 éves srác, Jason Shepard megrögzött hazudozó. Ennek ellenére környezete nagyon szereti, hiszen élénk fantáziáját elsősorban hihetetlen történetek elmesélésére, vidám sztorik kiagyaltására és írására fordítja. Amikor egyik történetének kéziratát elveszti, még nem sejtí, hogy ezzel hamarosan feje tetejére áll az egész élete. A kézirat egy hollywoodi filmproducer, kezébe kerül.

Pro Tv, 20.30
Mobil

Megszólal egy mobiltelefon. Ryan felveszi, és békés életét elragadja a totális káosz: gyilkosság és árulás veszi körül. Egy kétségbeesett női hang jelentkezik. A nő azt állítja, elrabolták, és csupán kimerülő félben lévő, törött telefonja köti össze a külvilággal. Pedig nagy szüksége volna a segítségére, hiszen kistfia hamarosan kijön az iskolából és mindketten veszélyben vannak.

RTL Klub, 22.20
A nagyon nagy ő

Hal Larson nem valami nagy szám, de igényei és kritikusságai azok vannak, ha nőkről van szó. De a kutya se megy el vele, ezért kihasználja a váratlan lehetőséget. Tony, a motivációs guru felajánlja, hogy hipnózissal segít rajta. A gyors kezelés után Hal csak a nők belső értékeit veszi észre. Nemsokára vadul szerelmes lesz a kövér Rosemarybe.

KOSSUTH RÁDIÓ

9.40 8 és fél 10.00 Napközben 12.05 A Hely 12.30 Vendég a háznál 12.57 Harangszöveg 13.00 Déli krónika 13.30 Magánhangzó 14.04 Rádiószínház 14.30 Tebenned bíztunk 15.05 Arcvonások 16.05 Közelről 18.30 Krónika 19.00 Közéleti ütköző 21.30 A nap történetei 23.25 Esti beszélgetés

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 Közbeszéd - közéleti talk-show

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 12.00 Híradás 12.15 Miben segíthetünk? 13.05 Zenés üzenetek 14.00 Délutáni váltás 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.00 Híradás 17.15 Gazdasági magazin, Összhang

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hangoló, Meditáció: adventista egyházi műsor 9.50 Hírek, műsorism. 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Észbontó 17.00 Nap-óra 17.30 Népzene 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

6.20 Gazdakör
6.45 Váltó
6.00 Hattól Nyolcig
9.00 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
10.00 Újrakezdés (olasz sor.)
11.00 Család-barát
11.55 Ízörzök. La-joskomárom
12.30 Kívánságkosár
12.45 Híradó
15.00 Híradó
15.10 Szerelmes földrajz (ism.)
15.50 Miért éppen Magyarország? (ism.)
16.25 Dunáról fúj a szél
16.30 Korea, Kína és Japán kultúrájának története
17.15 Nyelvörzök. Nyelv-szövegjáték
17.45 Zorro (am. sor.)
18.15 Térkép
19.00 Híradó
19.35 Mese
19.50 Dunáról fúj a szél
20.00 Újrakezdés (olasz sor.)
21.00 Híradó
21.05 Közbeszéd
21.30 A Karamazov testvérek (orosz sor.)
23.00 Sport hírek
23.05 Váltó
23.20 Számvetés
0.05 Diplomata vadász (magyar sor.) (ism.)
0.55 Közelebb Kínához
1.25 Váltó

TVR 1

7.30 Az első órában
8.00 Az ezüst vadló
8.30 Contur RO
9.00 Élelmiszerbank
9.10 A világ palotái
9.40 A természet nagy eseményei
10.15 Szerelmi bizonyíték (sor.)
11.15 Labdarúgás: UEFA Champions League (ism.)
12.45 Szerelem a képernyőn túl
12.55 A legendás doktor Hur Jun (koreai sor.)
14.00 Hírek
14.50 Egyszerűen izletes
15.00 Teleshopping
15.30 Hasonszőrűek
16.00 Együttélés
17.00 Kontra generáció
17.55 Én, te, mi
18.25 Győzd le az árvizet!
18.35 A legendás doktor Hur Jun (koreai sor.)
19.35 A világ hercegnői
20.00 Hírek
21.05 Labdarúgás: UEFA Champions League
21.40 CFR Kolozsvár - FC Basel labdarúgó mérkőzés (live)
23.50 UEFA Champions League stúdió
1.55 Hírek
2.05 Zöld arc (ism.)

VIASAT 3

9.25 Gyilkos sorok (sorozat) 10.30 Veronica Mars (sorozat) 11.30 Doktor House (sorozat) 12.30 A 10 méteres menyasszony (am. vígjáték, 1959) 14.10 Monk (sorozat) 16.05 CSI (sorozat) 17.00 Alice új élete (sorozat) 18.05 Gordon Ramsay 19.05 A narancsvidek (sorozat) 20.00 Doktor House sorozat) 21.00 Jóbarátok (sorozat) 21.30 CSI (sorozat) 22.30 Esküdt ellenségek (am. sorozat)

m1

6.23 Kárpát Expressz
6.50 Ma Reggel
Közéleti műsor
Benne: Híradó, sport hírek
10.00 Önök kérték! (ism.)
10.55 Nappali
13.01 Híradó délben
13.30 Kárpát Expressz
14.00 Összhang
14.30 Hrvatska kronika
15.00 Ecranul nostru
15.30 Ájtáró
16.00 Optika - Kiegészítők
16.30 Bugac, avagy romantika a pusztán
17.25 Híradó
17.35 Körzeti híradó
17.50 Teadélután
18.50 Mindig zöldebb (auszt. sor.)
19.40 McLeod lányai (auszt. sor.)
20.30 Híradó este
20.50 Sport hírek
21.05 Két zsaru egy pár (olasz krimisor.)
22.05 Az Este
22.35 Miss Marple történetei - Gyilkolni könnyű (angol krimi, 2008) 1-2. rész
0.15 Múlt-kor Történelmi magazin
0.45 Hírek
0.50 Sport hírek
1.05 Ez történt Ma reggel (ism.)
2.50 Összhang

TVR 2

7.00 Familie Dr. Kleist (sor.)
8.00 Fraser és a farkas (kan.-am. sor.)
9.00 Arabella (csehszl. sor.)
10.00 Hírek, sport
10.20 Szabad a szembejövő sáv
11.15 David Attenborough: Élet hidegvérrel
11.45 Rali
12.00 Hírek
12.45 Népi pihenőhelyek
14.30 Zon@ IT
15.00 Együtt Európába
16.00 Familie Dr. Kleist (német sor.)
17.00 Fraser és a farkas (kan.-am. vígj. sor.)
18.00 Euronews híradó
18.15 Győzd le az árvizet
18.30 Arománok
19.00 Kaland Bt. (kanadai kaland sor.)
20.00 Esküdt ellenségek (am. sor.)
21.00 Bazár
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.10 Gregory 2 barátnője (angol vígjáték, 1999)
1.10 Rali
1.25 Mosoly négy keréken (ism.)
2.00 Düh és szerelm (német-ír filmdráma, 1998) (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek 9.05 Komolyan 10.00 Pontos sportidő(live) 12.00 Sport.ro Hírek 13.10 Pontos sportidő 14.10 Külön kiadás 15.00 Sport.ro Hírek 16.00 Komolyan (live) 17.00 Pontos sportidő (live) 18.00 Sport.ro Hírek (live) 19.05 Információk (live) 21.00 Sport.ro Hírek 22.00 Wrestling WWE Superstars 23.00 BoxBuster 0.00 Sport.ro Hírek 1.00 Komolyan

m2

6.50 Ma Reggel
10.00 Roma Magazin
10.25 Domovina
10.55 Körzeti magazin - Debrecen
11.45 Sorstársak
12.10 Hanti-Mansijszk - Sáfrány József útifilmje
12.30 Most a Buday!
13.01 Híróra
13.50 Kárpát Expressz
13.55 Záróra
14.45 Pódium - A „Mama”
15.15 Szép otthonok, remek házak
15.45 Sant' Angelo - Egy kórház hétköznapijai (olasz sor.)
16.35 Egy lépés előre (sor.)
17.25 Bűvölet (sor.)
18.15 Magyar válogatott
19.10 Ájtáró
19.40 Inami (anim. sor.)
20.00 Don Matteo (olasz krimisor.)
21.00 Híradó este
21.25 Sport hírek
21.30 Don Matteo (olasz krimisor.)
22.25 A nyomozónő (olasz drámasorozat)
23.20 Záróra
0.10 McLeod lányai (auszt. sor.)
0.55 Mindig zöldebb (auszt. sor.)
1.40 Mafalda (sp. anim. sor.)

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, Sport
9.55 Könyvbemutató
10.00 Ki kém, ki nem kém (amerikai vígjáték, 1982) (ism.)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat, ism.)
13.00 Pro Tv hírek, Sport
13.45 Damaszkusz kincse (olasz kalandfilm, 1998), 2. rész
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Mobil (am.-ném. akciófilm, 2004) Sz: Chris Evans, Kim Basinger, Jason Statham
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Odaát (am. akciófilm-sor.)
0.00 Mobil (akcióf., 2004) (ism.)
1.30 Pro Tv hírek, időjárásjelentés (ism.)
3.00 Odaát (am. akció sor.) (ism.)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Autómánia
Autómagazin (ism.)
7.25 Fókusz (ism.)
7.55 Reggeli - Ébresztőshow
10.05 Te vagy az életem (argentín sor.)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó - Déli kiadás
13.15 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő
15.25 Jópofa kofa (am. vígj. sor.)
15.55 Celeb vagyok, ments ki innen! (reality show)
17.20 A szerelem rabjai (argentín sorozat)
18.25 Döglött akták (am. krimisor.)
19.30 RTL Klub Híradó - Esti kiadás
20.05 A Széf - Ki viheti el a milliárdokat?
21.05 Fókusz - Közszolgálati magazin
21.40 Barátok közt (magyar sorozat)
Közben: RTL-hírek
22.20 A nagyon nagy ő (am.-német vígj., 2001) Utána: RTL-hírek
0.35 Identitás (kan. sci-fi akcióf., 2004)
2.05 Reflektor - Sztármagazin

ANTENA 1

6.00 Híradó
8.00 Jó reggelt - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle Mircea Badea-val
11.15 Columbo: Gyilkosság könyv szerint (amerikai krimi, 1971)
13.00 Híradó, Sport
14.00 Bond Girls Are Forever (am. dokumentumf.)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghie műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés

Alina Petrescuval
20.30 Kikezdesz a szökevényekkel? - verseny show
22.30 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)
23.30 Egy bűnös show - Dan Capatos szórakoztató műsora
1.00 Game show: Face the Pro
2.00 Office (amerikai sorozat)
2.30 Egy rémrendes család (amerikai sorozat)
3.00 Titkok a paradicsomban (görög sorozat)

TV2 TV 2

7.00 Két Testőr
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
A TV2 reggeli magazinműsora
10.00 Stahl konyhája
10.10 Babapercek
10.20 Televíz
11.30 Teleshop
12.50 Minden hajjal megkent hazug (amerikai-német vígjáték, 2002)
14.25 Kvízió
15.55 Szentek kórháza (auszt. sor.)
16.55 Egy tini naplója (német vígj. sor.)
17.25 Elbűvölő szerelem (mex. sor.)
18.30 Árva angyal (mex. sor.)
19.30 Tények Hírműsor
20.05 Édesnégyes - A TV2 randi-műsora Utána: Skandinávlottó sorsolás
21.10 Aktív
21.45 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.20 Doktor House (amerikai sor.)
23.20 Született feleségek (am. vígj. sor.)
0.20 Szellemekkel sutto-gó (amerikai sor.)
1.20 Tények Este
1.50 EZO.TV
2.45 Véres utcák (amerikai krimi, 2006)

PRIMA TV

7.00 Kandikamera
7.30 Senki sem tökéletes (román vígjáték sorozat) (ism.)
8.00 Galileo
8.20 Sport Florentinával - sportműsor
8.30 Teleshopping
9.15 Mély vizek (amerikai thriller, 2005) (ism.)
11.30 Nyakában az egész világ
12.00 Levintza bemutatja
12.30 Teleshopping
13.15 Kandikamera
13.45 Teleshopping
14.00 Tiniboszi (amerikai vígjáték, 1997)
16.00 A cseresnnye a tortán - reality show (ism.)
17.00 Lököttek (román sorozat) (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 Kötelkedők krónikája
22.15 Lököttek (román vígjáték sorozat)
23.00 Vadnyugati Casanova (olasz vígjáték, 1972)
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)
2.30 Lököttek (ism.)
3.00 Kötelkedők krónikája (ism.)

KANAL D

8.00 Ezüstszerelm (ismétlés) 10.00 Menyet anyának 5 12.30 Hírek 13.15 Orovosok 14.45 Légy az enyém (reality show) 17.00 Aliye (török sorozat) 18.45 A nap híre 19.00 Hírek 19.45 Menyet anyának 5 20.30 Légy a házastársam! 22.00 1001 éjszaka (sorozat) 23.30 Eszelős szerelem (amerikai romantikus dráma, 1995) 1.30 Szenvedélyes történetek (ismétlés) 2.00 Vacanta Mare (ismétlés)

HÍR TV

7.00 Paletta (ism.)
7.30 Lapzárta (ism.)
Vitaműsor újságírókkal
8.00 Híradó
Friss napi információk
9.05 Rájátszás (ism.)
10.05 Szilvett (ism.)
11.05 Panaszkönyv (ism.)
11.30 Riasztás (ism.)
12.05 Vonalban (ism.)
Interaktív politikai how-műsor
13.00 Déli híradó
13.30 Hungarorama
14.30 Paletta (ism.)
15.05 Különkiadás (ism.)
17.05 Ősök tere Internálás, 1945-1953
17.30 Paletta
18.00 Híradó
- Friss napi információk
18.30 Iskolapélda
19.05 Vonalban Interaktív politikai show-műsor
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó 21
22.35 Lapzárta
23.05 Ngyedik (ism.)
23.30 BBC Click
A BBC informatikai magazinja
0.05 BBC World Híradó
0.30 Iskolapélda (ism.)

DISCOVERY

7.00 Egyszer egy ilyet vezetni! - Moalék kocsija
8.00 Újjáépítők
9.00 Halálos fogás - A könyörtelen tenger
10.00 Piszkos munkák
11.00 Végzetes másodpercek
12.00 Amcsi motorok - DECA motor/Colmet motor
13.00 Túlélés törvényei
14.00 Állítólag... - Fejést a szemébe
15.00 Piszkos munkák - Sertésenyésztő
16.00 Hogyan készült? - Hotrodok
17.00 Halálos fogás - A szenvedés jutalma
18.00 Végzetes másodpercek
19.00 A túlélés törvényei
- Északi-sark
20.00 Állítólag... - Alaszka mítoszok
21.00 Hogyan készült?
22.00 Szeptember 11: az utolsó telefonhívások
22.30 A túlélés törvényei
0.30 A borzalom pillanatai
1.30 Chris Ryan bemutatja: Rendőrségi elit alakulatok
2.30 Végzetes másodpercek

HÁLÓZAT

9.00 Hírháló 9.30 Heti filmajánló 10.00 Prima-torna 10.30 Teleshop
11.00 Zodiákus 13.00 Teleshop 14.30 Nyitott Egyetem 15.00 Biztonsági Zóna 15.30 Bencze-Show 16.00 Zodiákus
18.00 A polgármester 18.30 Grand Prix 19.00 Kapcsoljuk Magyarországot 20.40 Kaposvári történetek 21.15 Iránytű 21.35 Hírháló 22.00 Kapcsoljuk Magyarországot 0.00 Házibuli Attilával

Szeptember 14., kedd

Az év 38. hete és 257. napja, hátravan 108 nap

Ma Szeréna nevű olvasóinkat köszöntjük. A Szeréna a Szerénusz férfinév női párja. Holnap Enikő és Melitta napja van.

Évfordulók

- 1812-ben a visszavonuló oroszok felgyújtják Napóleon csapatai által megszállt Moszkvát.
- 1861-ben megnyitja kapuit a Széchenyi lánchíd budai hídfőjénél a Budai Népszínház.
- 1866-ban George K. Anderson feltalálja az írógépszalagot.
- 1872-ben kitör Magyarországon az utolsó nagy kolerajárvány. A halálos áldozatok száma hivatalos kimutatás szerint 250 ezer.
- 1901-ben Theodore Roosevelt lesz az Amerikai Egyesült Államok 26. elnöke.

Vicc

– Miért a talpad a legkisebb sakktábla?

– Mert azon csak egy paraszt áll!

Recept

Kínai pirított tészta zöldséggel

Hozzávalók: kevés vaj a pároláshoz, 30 dkg mirelit vagy friss zöldség (gombával a legpikánsabb), 2 fej hagyma, kevés fehérbors, vegeta, őrölt kömény, szerecsendió, majonéz, 3-4 ek. szójaszósz, 50 dkg spagetti tészta, 2 tojás.

Elkészítés: A tésztát kifőzöm és hideg folyóvíz alatt teljesen átöblítem. A kevés vajon üvegesre pirítom a durvára vágott hagymát, majd behelyezem a zöldségeket, a fűszerekkel ízesítem, az egészet összepárolom, hogy a zöldségek puhák - és egy kicsit pirultak legyenek. Amikor ez kész, a hideg tésztát ráöntöm a zöldségekre, ráromgom a 3-4 ek. szójaszószot, és ezt alaposan összekeverem, még pirítom egy kicsit. Mikor már jónak tűnik, a 2 felvert tojást ráöntöm, azzal is egy kicsit pirítjuk.

Gondolatjel

Visky István rovata

A hős és a híres ember között nincs semmi hasonlóság. A hőst a tettei, a híres embert a hírneve teszi naggyá. A hős önmagát teremti meg, tetteivel, helytállásával, az önmagáról való lemondással válik azzá, ami, a hírest embert viszont a többiek véleménye, az újságok, a hírvetés teszi híressé. Az egyik kikezdetetlen, a

másik illúzió. A hős nagy személység, a híres ember nagy név. A híresség mindig egy lépéssel a hős előtt van, de helyezetté ingatag, bármikor elfelejtetik. A hős embert nem felejtik el, mert tettei megmaradnak. Nincs annál tragikusabb, mint amikor valaki hős akar lenni, de önfeláldozás híján csak híresség lesz belőle.

Horoszkóp

KOS (III. 21.-IV. 20.)

Ígéretes pénzügyi lehetőséghez juthat, mellyel megszilárdíthatja anyagi helyzetét. A jó időt használja ki arra, hogy sétáljon kedvesével.

BIKA (IV. 21.-V. 20.)

Optimista hangulatban van. Bizik a jövőben, és ezért túlságosan kockázatos lépéseket is megenged magának. Az estét kellemes hangulatban töltheti barátaival.

IKREK (V. 21.-VI. 21.)

Ne törődjön azokkal, akik megpróbálják elvenni önbizalmát. Ne hallgasson másokra, saját elképzelései szerint cselekedjen.

RÁK (VI. 22.-VII. 22.)

A Mars előretartó mozgása nem marad hatás nélkül. Az otthonnal, vagyoni ügyekkel és családdal kapcsolatos alapvető érdekek hangsúlyozottan jelennek meg.

OROSZLÁN (VII. 23.-VIII. 23.)

Szabadság iránti igénye közismert, ma azonban beleegabalyodhat egy csábító hálójába. Nem látszik olyannak, mint aki ellenáll!

SZŰZ (VIII. 24.-IX. 23.)

Egy félvállról vett megjegyzés visszautáthat. A Jupiter hátráló mozgása extra feszültségeket hozhat magával, és ellenkezésre, provokációkra adhat okot.

MÉRLEG (IX. 24.-X. 22.)

Kétségbe vonják a megbízhatóságát, s ettől órákig rosszkedvű lehet. Úgy tesz, mintha nem is volnának reflexiói ezzel kapcsolatban. Lehetséges azonban, hogy inkább a szakítást választja.

SKORPIÓ (X. 23.-XI. 22.)

Szokatlan képességgel rendelkezik arra, hogy a szexet az őszinte vonzalom hamisítatlan érzése nélkül is tudja élvezni. Ha egy Szűz-jegyűt akar meghódítani, hangsúlyozza a jó tulajdonságait.

NYILAS (XI. 23.-XII. 21.)

Egymagában maradt az ábrándjaival. A problémák elkerülése nem jó megoldás. Rendszerezze gondolatait, s meglátja, akár egyedül is előbbre jut majd.

BAK (XII. 22.-I. 20.)

A mai nap kiválóan alkalmas a vásárlásra. Több olyan holmit találhat, ami megfelel ízlésének, és most pénze is van. Az estét baráti társaságban töltheti.

VÍZÖNTŐ (I. 21.-II. 19.)

Határozottságának köszönhetően komoly eredményeket ér el, és ez elégedettséggel tölti el. Új ismeretséget köt, akivel teljesen egy hullámhosszon van.

HALAK (II. 20.-III. 20.)

Ma végre megtalálja a megoldást egy bonyolult családi problémára. Régi barátja hasznos információkkal látja el.

Ma

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

A nappali gomolyfelhő-képződés mellett több órás napsütés várható. Csapadék általában nem lesz, de a hegyekben egy-egy jelentéktelen zápor nincs kizárva. Többnyire mérsékelt lesz a légmozgás.

A következő napok időjárása

Szerda: Keleten napos, nyugaton gyakran erősen felhős idő várható, csapadék nem valószínű. 22°C, 25°C

Csütörtök: Északnyugaton felhős, másutt többnyire derült, napos idő várható csapadék nélkül. 22°C, 26°C

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	24°C	12°C
Brassó	20°C	7°C
Bukarest	26°C	12°C
Csikszereda	20°C	7°C
Kolozsvár	22°C	9°C
Marosvásárhely	21°C	9°C
Nagyvárád	24°C	12°C
Szatmárnémeti	22°C	12°C
Temesvár	24°C	12°C

Kemény mérkőzés

Horváth István

***	SZOKNYA-VADÁSZ	NEHEZ-LEGZÉS	...ÉRTÉK: HIDROGÉN-KIVETÍTŐ	... PICHOT: KATALÁN FESTŐ	"... HAZÁM" (JÓZSEF ATTILA)	***	SVÉD AUTÓK JELZÉSE	SZALON-NÁT FŐZŐ	HIPPOPO-TAMUS
NAPRÓL... FOKOZATOSAN					MARÓ ANYAG FEHÉR SZŐRZETŰ				
NÉP EREDETI LAKÓHELYE			LOVAT PAKOL EGYETEMI VEZETŐ				KÉT-SZERES-ALÁZAT		
RÉGI "C" BETŰ									
A LIPARI-SZIGETEK TAGJA					BÁLVÁNY KUTYA IGÉJE				
IMAVÉGI SZÓ				FIAT-TÍPUS ÁLLAMI JÖVEDELEM				NULLA HÁROM A ZENÉBEN	
JEGY A HOROSZKÓPBAN									LILA A KÖZEPÉNI!
ÁGYSZÉLI		ELEMEKRE OSZTOTT KÁRTYA-LAPOK!							
CSEH AUTÓ-MARKA					AURÉL BECENEVE ÉVELŐ!				
SZIMFÓNIA VÉGE									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó: 013 701 Bukarest, P-ja Presei Libere nr. 1, corp B, etaj III, cam. 342-353 Telefon: 031/405-4088, Fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Mb. felelős szerkesztő: Salamon Márton László

Vezető szerkesztő: Cseke Péter Tamás

Vezető publicista: Agoston Hugó

Főmunkatársak: Biró Béla, Gyulay Zoltán, Székedi Ferenc, Szűcs László

Szerkesztők: Moldován Árpád Zsolt (Aktuális), Bogdán Tibor (Háttér), Baló Levente (Kultúra), Szakács Zsuzsanna (Gazdaság), Turós-Jakab László (Sport), Farkas István (Média), Orosz Anna (Életmód), Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószerkesztők: Osváth Annamária, Nyágyuly András

Tudósítók: Antal Erika - 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán - 0728-780582 (Kolozsvár), Totka László - 0788-715848 (Nagyvárád), Horváth István - 0747-517574 (Csikszereda), Baloga-Tamás Erika - 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt - 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia - 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos - 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András - 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő: Tofán Levente

Grafikus: Horváth István

Tördelőszerkesztők: Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser: Bérés Attila - 0788-318353

Területi megbízottak: Baricz István - 0788-488739, Erdős Lajos - 0741-424094 (Gyergyó), Tósa András - 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

logtanácsos: Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Rómán Postánál (katalógusszám: 19302), a Rodipet-kirendeltségeknél, pénztalánnyal (mandat postal) közvetlenül a szerkesztőségnek és előfizetés-szervezőinknek. Forgalmazza a Rodipet és magánterjesztők.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

A Romániai Pédányzám-auditáló Hivatal (BRAT) tagja

Paprika rádió fülön csíp 95,1 fm

r . a . d . i . o 88 f M

Sláger Rádió fm 105.9 A tegnap legnagyobb slágerei, a ma legfrissebb hírei

agnus RADIO 88.3 fm naponta 03-08 és 12-15, csütörtökön 19-23 óra között a világhálón: www.agnusradio.ro

rtm MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ 98.9 FM

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ ahol talál a szó

Nyolc gól Zaragozában

Labdarúgás

T. J. L.

▶ A spanyol labdarúgó **Primera División** 2. fordulójában vasárnap gólokban gazdag mérkőzést vívott Zaragozában a helyi Real és a Málaga, az adott ponton már 5-0-ra is vezető vendégek végül 5-3-ra nyertek. További eredmények: Getafe–Levante 4-1, Sporting Gijón–Real Mallorca 2-0, Villarreal–Espanyol 4-0, Sevilla–Deportivo La Coruna 0-0. Az Almería–Real Sociedad-találkozót tegnap késő este rendezték. Maximális pontszám már csak az Atlético Madridnak és a Valenciának van, a Sevilla és a Real Madrid 4-4 pontnál tart, a címvédő Barcelona pedig 3-nál. Utóbbi váratlan hazai vereségére utalva Daniel Alves brazil védő kijelentette: nem az a lényeg, hogyan indul egy szezon, hanem az, hogy milyen eredményekkel zárul. A katalán gárda 2009-ben hat trófeát gyűjtött be, megnyerte a Bajnokok Ligáját, a klubvilágbajnokságot, a spanyol bajnokságot, a Király Kupát, a spanyol Szuperkupát és az európai Szuperkupát is, pedig a bajnoki idényt gyengén kezdte: kikapott az akkor feljutó Numancia otthonában, majd hazai közönség előtt remizett a Racing Santanderrel.

Az angol **Premier League** 4. fordulójának vasárnap

mérkőzésén nem esett gól (0-0), a Birmingham City és a Liverpool egy-egy pontot szerzett. Már csak a Chelsea százszázalékos, azaz 12 pontos, a londoniak gólaránya 17-1. Második az Arsenal (10 pont), harmadik pedig a Manchester United (8), a Liverpool 5 pontja csak a 13. helyhez elegendő.

Az olasz **Serie A** második fordulójában, vasárnap este, a Napoli hazai pályán remizett a Barival, 2-2. A Chievo (6 pont) vezet a Cagliari (4), a Sampdoria (4), a Cesena (4), a Bari (4) és a címvédő Internazionale (4) előtt, az AC Milan a 7., a Juventus pedig a 15.

A német **Bundesliga** harmadik fordulójának vasárnap zárómérkőzésén megszerezte első győzelmét az 1. FC Köln, 1-0 az újonc St. Pauli ellen. Pontvesztéséig nélkül áll az 1899 Hoffenheim és az FSV Mainz 05, a Hamburg és a Hannover egyformán 7 pontot gyűjtött.

A francia **Ligue 1** ötödik fordulójának utolsó vasárnap mérkőzésén az Olympique Marseille 2-2-t játszott az AS Monacóval. Daniel Niculae a vendégeknek szerzett vezetést a 15. percben, a házigazdák pedig Adriano öngóljával (81. perc) mentettek pontot. Szintén vasárnap: Stade Brest–Lorient 0-0, OGC Nice–Girondins Bordeaux 2-1. A Toulouse (12 pont) vezet a Rennes (11), a St. Etienne (10) és a Nice (9) előtt. ◀

Cârțu, a vasutas

Moldován Árpád Zsolt

▶ „Az utóbbi időben csak külföldi edzőink voltak, eljött az idő, hogy ismét kipróbáljunk egy román szakembert” – ezekkel a szavakkal vezette fel Iuliu Mureșan, a kolozsvári CFR 1907 labdarúgó csapat elnöke azt a tegnapi sajtótájékoztatót, amelyet az új tréner, Sorin Cârțu bemutatására hívtak össze. Hozzátette, nagyon bízik az 1987 óta edzősködő oltyán szakemberben, képességeit a bizonyítja a legjobban, hogy a múltban az általa vezetett, rosszabbul rangsorolt csapatok sok pontot raboltak az aranyéremre törő vasutasgárdától. Az új edző „balesetnek, átmeneti állapotnak” minősítette a kolozsvári bajnokcsapat jelenlegi helyezését (8 ponttal 10.

a tabellán – szerk. megj.), szerinte a rendelkezésére álló kerettel jogosan pályáznak újabb elsősége. Tekintettel a szoros programra Cârțu egyelőre nem ígért radikális változásokat, annyit viszont elmondott, hogy a „pozicionális futball” híve.

A kolozsváriak holnap 21.45-től a fellegvári stadionban a svájci FC Bázelt fogadják vendégül az idei Bajnokok Ligája csoportkörének első mérkőzésén. Az *Új Magyar Szó* azt firtató kérdésére, hogy győzelemre tör vagy megelégszik a döntetlennel is, a védekezőspecialista hírében álló Cârțu kitért a konkrét válasz elöl, megjegyezve „hosszú sorozat lesz, sem most, sem későbbi mérkőzéseken leszünk esélytelenek”. Hozzátette: ígéri, hogy csapata több pontot ér el az idei BL-

ben, mint a tavalyi bajnok, Unirea Urziceni (8 ponttal az Európa Ligában folytatta szereplését – szerk. megj.), de ehhez az is szükséges, hogy az ellenfelek legalább olyan „nagylelkűek” legyenek, emlékeztetve, hogy az Unirea ellenfelei négy öngólt rúgtak.

Mint ismeretes, a CFR bajnokság eleji kudarcsorozata nyomán a labdarúgócsapat szponzora, Pászvány Árpád büntetéseket helyezett kilátásba. Így a játékosok mindaddig nem kapnak pénzt, ameddig nem tesznek eleget az elvárásoknak a soron következő mérkőzéseken. A Bukarestben 0-2-re elveszített vasutas-rangadón kapott piros lapjuk miatt az elefántcsontparti Emmanuel Koné és a brazil Rafael Bastos ezen felül még 2500 eurós büntetést is kapott. ◀

Sorin Cârțut (balra) Iuliu Mureșan, a kolozsvári CFR elnöke mutatta be

A szerző félvétele

Röviden

Listavezető csíkiak

A címvédő Vasas 3-1-re nyert a vendég Dunatújvárosi Acélbikák. Docler ellen a magyar-román közös jégkorong-bajnokság, a MOL Liga vasárnapi játéknappján. A romániai csapatok közül kető is nyerni tudott. A Steaua 7-1-re verte az Újpestet, a bukarestiek góljait Jemeljanjenko, Nicolescu (2), Zabludovszkij (2), Butocsnov és Timariu szerezte. A HSC Csíkszereda a Ferencvárost győzte le 4-2-re, Novak (2), Sikorcin és Hruby góljaival. Hiába vezetett a 27. percben 2-1-re, a Fenestlea 68 végül 5-2-re kikapott a Miskolci Jegesmedvék-től. A brassói csapat két gólját Szócs Szabolcs ütötte.

Sorsolnak a kupában

Ma délután sorsolnak a labdarúgó Román-kupa tizenhatododöntőire, a kalapba a 18 élvonalbeli gárda neve is bekerül. A Liga 2-ből a Szilágyosmlyói Sylvania, a Petrolul Ploiești, a Delta Tulcea, a Viitorul Constanța, az Astra II Giurgiu, a Bukaresti Juventus, a CS Otopeni, az Alro Slatina, a Gaz Metan CFR Craiova, a Nagyszebeni Voința, a Lupényi Minerul, az Aradi ACU és a Ceahlăul Piatra Neamț várja a sorsolást, a Liga 3-ból pedig a Chimia Brazi.

Indul a BL karavánja

Labdarúgás

T. J. L.

▶ Ma megkezdődnek a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportkörének küzdelmei, a nyitónapon a 32 résztvevő fele lép pályára, köztük a címvédő Internazionale.

Az A csoport kiemeltjeként, a címvédő milánóiak a holland bajnok Twente enschedei otthonában kezdenek, a De Grolsch Veste-stadionban. A José Mourinho helyébe lépett Rafael Benitez a kispadon, a nerazzurrik nem igazán remekelnek az őszi idény elején, hiszen három eddigi tétme-

csükből mindössze egyet tudtak megnyerni. Ezzel együtt is az Inter esélyesnek számít az új sorozatban is. Az A csoport másik keddi találkozója a Werder Bremen a szintén BL-újonc Tottenham Hotsport fogadja. Kérdés mire mennek egymással, hiszen a bajnokságokban egyelőre nem remekelnek.

A kiegyensúlyozott B jelű négyesben a Bundesligában eddig pont nélkül álló Schalke az előző BL-szezonban elődöntős Olympique Lyonhoz látogat, ahhoz a francia siker-csaphoz, amely a Ligue 1 alsóházában tanyázik öt forduló után. Lisszabonban debütál a soro-

zat főtábláján először szereplő izraeli Hapoel Tel Aviv. Ellenfele, a Benfica legutóbbi hazai európai kupamérkőzéséből hatot megnyert.

A TVR 1 a C-csoport angol-skót párharcát, Manchester United–Glasgow Rangers mérkőzést választotta ki, s a megszokott időpontban, 21.45 órától közvetíti élőben. A Vörös Ördögök 150. győzelmükre készülnek az európai kupaporondon, ahol ez lesz 279. találkozójuk. A papírforma hazai sikert ígér. A kvartett másik meccsén a meglepő török bajnok Bursaspor 24 év után tér vissza az európai színpadra, ellenfele a Valencia.

A D-csoport nagy favoritja a Barcelona, amely a végső győzelemre is esélyes. A katalán gárda a Panathinaikoszt fogadja a Camp Nou, ahol múlt hét végén az újonc Hércules Alicante totógyilkos győzelmet aratott.

Abszolút premier a dán fővárosban, ahol a sportág történetében először csap össze a FC Köbenhavn és az orosz Rubin Kazany. A dánoknak otthon hagyományosan jól megy, de a Rubin is kiszámíthatatlan.

Romániát a Kolozsvári CFR 1907 képviseli, amely szerdán, hazai pályán mutatkozik be a svájci FC Bazel ellenében. ◀

Győzött a Videoton

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ A Videoton 0-1-ről 3-1 fordított vasárnap a vendég Szolnoki MÁV ellen a magyar labdarúgó Soproni Liga 6. fordulójában, és ezzel a hetedikről a harmadik helyre zárkózott fel a tabellán. A székesfehérváriak góljait Lipták, Sándor és Alves (11 m), a vendégeket pedig Alex (11 m) szerezte.

A magyar pontvadászat góllövő-listáját Ferenczi (Vasas, 5) vezeti Alves (Videoton, 4) és Rajcomar (Zalaegerszeg, 4) előtt, tíz játékos szerzett 3-3 gólt. A 6-0-s hazai sikerrel végződött Újpest–Ferencváros-rangadó botrányos körülmények között zajlott le: a második félidő a szurkolók által használt petárdák és más pirotechnikai eszközök miatt késve kezdődhetett csak meg, majd később a játékvezetőnek meg is kellett szakítania a játékot lelátói rendbontások miatt. A találkozó ellenőre tegnap adta le jelentését, a fegyelmi bizottság pedig ma dönt arról, hogy milyen formában hoz határozatot. Kitértek a meccs előtt megkéselt 17 éves fiatalemberre is: „A Magyar Labdarúgó Szövetség döbentben értesült arról, hogy a találkozó előtt a metró Újpest Városkapu állomásánál egy 17 éves újpesti fiatalembert késszúrással sebesítet-

tek meg, és életveszélyes állapotban szállították kórházba. Az MLSZ számára kiemelt cél, hogy száműzze az erőszakot a labdarúgásból, a pályák környékéről és lelátókról, s minden agresszív megnyilvánulást maradéktalanul elítél. A Magyar Labdarúgó Szövetség ezúton kíván a megkéselt fiatalembernek mielőbbi gyógyulást.”

A hétvégi 7. forduló műsora: szeptember 17., péntek: Zalaegerszegi TE–Videoton, MTK Budapest–Vasas. szeptember 18., szombat: Szolnoki MÁV–Győri ETO, Ferencváros–BFC Siófok, Szombathelyi Haladás–Budapest Honvéd, Kaposvári Rákóczi–Paksi FC, Lombard Pápa–Kecskeméti TE. szeptember 19., vasárnap: Debreceni VSC–Újpest FC. ◀

Az állás:	
1. Kaposvár	6 4 1 1 12-7 13
2. Honvéd	6 4 0 2 10-6 12
3. Videoton	6 3 2 1 12-6 11
4. MTK	6 3 2 1 8-7 11
5. Debrecen	6 3 1 2 13-9 10
6. Vasas	6 3 1 2 11-11 10
7. FTC	6 3 1 2 9-12 10
8. Újpest	6 2 3 1 10-4 9
9. ZTE	6 2 2 2 10-10 8
10. Győri ETO	6 2 2 2 6-6 8
11. Paks	5 1 2 2 8-10 5
12. Szolnok	6 1 2 3 6-10 5
13. Pápa	5 1 1 3 8-9 4
14. Siófok	6 0 4 2 2-6 4
15. Kecskeméti	5 1 0 4 10-16 3
16. Haladás	5 0 2 3 2-8 2

Az amerikaiak a trónon

Kosárlabda

Turós-Jakab László

▶ A várakozásnak megfelelően az amerikai válogatot nyerte a törökországi férfi kosárlabda-világbajnokságot, miután a vasárnap esti döntőben 81-64-re legyőzte az isztambuli Sinan Erdem Dome 15 ezer szurkolója által támogatott hazai alakulatot.

Hetedik alkalommal vb-döntőben, az Egyesült Államok válogatottja negyedszer

lett világbajnok, 1954, 1986 és 1994 után. A páratlan éremgyűjteményt három ezüst- (1950, 1959, 1982), továbbá négy bronzérem (1974, 1990, 1998, 2006) egészíti ki.

„Nagyszerű teljesítményt nyújtott ez a szokatlan összetételű csapat. Nehéz dolgunk volt, de kemény munkával elértük a célunkat” – jelentette ki Mike Krzyzewski, akinek nem álltak a rendelkezésére a 2008-as pekingi olimpián győztes NBA-sztárok.

A szövetségi kapitány az előző két vb-n csak a bronzéremig jutott a nemzeti együttessel, a mostani, B-csapatnak is nevezett alakulat azonban óriási szakértelemmel vezette győzelemre. A hat, 22 évnél fiatalabb kosarast tömörítő gárda erőssége a csapatjáték volt, amely alárendelte az egyéniségeket. Még a 21 éves, 208 cm magas Kevin Durantot is, akit méltán választottak a vb legjobbjának. Az előző NBA-idény mesterlövésze közel 23 pontos átlaggal zárta a kilenc ve-

retlen vb-csapatát, 26 triplát szőtt, de lepattanózott, labdát szerzett és sok gólpasszt is adott.

A törökök első világbajnoki érmüknek örülhettek és annak, hogy a legjobb európai csapatnak bizonyultak. A bronzérmes litván válogatott szerezte meg, amely a kisdöntőben 99-88-ra verte a legalább annyira biztató jövőt sejtető spanyol gárdát. A 2006-os világbajnok spanyolok végül az ötödik helyet is elvesztették miután kikaptak az argentinoktól. ◀